

SOCOTEC

VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN

DOSSIERNR°: 2405JB1100002

PROJECT: JDN ARRESTHUIS

LOCATIE: OLIEWEG 67
2020 ANTWERPEN

Conform: Het KB van 04.08.1996 - Wet op het welzijn
Het KB van 25.01.2001 - Tijdelijke en mobiele werkplaatsen (inclusief wijzigingen t.e.m. 17.05.2007)
Europese bouwrichtlijn van 24.06.1992 - 92/5 EEG

1. INTRODUCTIE

De Europese richtlijn 92/57/EEG betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor tijdelijke en mobiele bouwplaatsen is van toepassing op alle activiteiten of gedeelten ervan beschreven onder punt 3.1. Bijgevolg heeft MALT-INOFER een Veiligheids- en gezondheidscoördinator aangesteld die belast is met het toezicht op de naleving van de essentiële preventiebeginselen en met de coördinatie van de VGM-aspecten:

wanneer verschillende contractanten gelijktijdig of achtereenvolgens op de bouwplaats aanwezig zijn.
 wanneer de kenmerken van de werken en de risico's bedoeld in artikel 26 van het KB van 25/01/2001 of de kenmerken van de bouwplaats dit verantwoorden.

Dit VGP heeft tot doel de op de bouwplaats tussenkomende partijen de nodige informatie te verschaffen voor de organisatie en uitvoering van de maatregelen ter preventie van de beroepsrisico's in alle fasen van de betrokken bouwplaats. Het is een aanvulling op de instructies van MALT-INOFER en behandelt niet de verplichtingen van de aannemers verbonden aan hun specifieke activiteiten die onder de verantwoordelijkheid vallen van hun preventieadviseur.

Dit veiligheids- en gezondheidsplan maakt integraal deel uit van, al naargelang het geval, het bijzonder bestek, de prijsaanvraag of de contractuele documenten voor JDNEEG

De veiligheidscoördinator ontwerp / verwezenlijking
 Guy VAN KERCKHOVEN
 i.o. voor SOCOTEC BELGIUM srl

1.1. REVISIE

Versie	Datum	Opmerking
0	27/02/2022	VGP door VECOBO
1	01/07/2022	Updating door VECOBO
2	08/04/2023	VECOBO
3	03/05/2023	VECOBO
4	11/10/2023	VECOBO
5	18/11/2023	VECOBO
6	07/02/2024	VECOBO
7	11/09/2024	Updating van SOCOTEC
8	27/09/2024	SOCOTEC updating forced ventilatie

2. ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

2.1. TOEPASSINGSGEBIED

De bepalingen uit dit veiligheids- en gezondheidsplan (V&G-plan) gelden voor iedereen die de bouwplaats betreedt. Iedereen dient op de hoogte te zijn van de op hun werken betrekking hebbende bepalingen uit dit Veiligheids- en Gezondheidsplan.

Afdeling I - Toepassingsgebied en definities

Art.1 Dit besluit is van toepassing op de werkgevers en de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen bedoeld in artikel 2, § 1 van de wet, evenals op de personen die betrokken zijn bij de werkzaamheden betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bedoeld in artikel 2, § 2 en artikel 14 van de wet.

Art 2 § 1: Dit besluit is van toepassing op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, namelijk de plaatsen waar de volgende bouwwerken of werken van burgerlijke bouwkunde worden uitgevoerd:

- 1° graafwerken;
- 2° grondwerken;
- 3° funderings- en verstevigingswerken;
- 4° wegenwerken;
- 5° waterbouwkundige werken;
- 6° plaatsing van nutsleidingen, inzonderheid, riolen, gasleidingen, elektriciteitskabels, en tussenkomsten op deze leidingen, voorafgegaan door andere in deze paragraaf bedoelde werken;
- 7° bouwwerken;
- 8° montage en demontage van, inzonderheid, geprefabriceerde elementen, liggers en kolommen;
- 9° inrichtings- of uitrustingswerken;
- 10° verbouwings- of uitrustingswerken;
- 11° vernieuwbouw;
- 12° herstellingswerken;
- 13° ontmantelingswerken;
- 14° sloopwerken;
- 15° instandhoudingswerken;
- 16° onderhouds-, schilder- en reinigingswerken;
- 17° saneringswerken;
- 18° afwerkingswerkzaamheden behorende bij één of meer werken bedoeld in 1° tot 17°.

§ 2: Dit besluit is niet van toepassing op:

- 1° de boor- en winningswerkzaamheden in de winningsindustrieën.
- 2° de montage van installaties, inzonderheid, productie-, transformatie-, transport- en behandelingsinstallaties en de tussenkomsten op deze installaties, met uitzondering van de werken bedoeld in § 1, 6° en van de werken die betrekking hebben op de funderingen, op de beton- en de metselwerken en op de dragende structuren;
- 3° de werken bedoeld in § 1 die door één enkele aannemer worden uitgevoerd in een inrichting waar de opdrachtgever werknemers tewerkstelt.

De bepalingen van afdeling VI zijn evenwel van toepassing op de werken bedoeld in het eerste lid, 3°.

Art.3 Voor de toepassing van dit besluit, wordt verstaan onder:

- 1° “wet”: de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;
- 2° “tussenkomen partij”: elke persoon bedoeld in artikel 14 van de wet, met uitzondering van de werknemers;
- 3° “coördinator-ontwerp”: coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk, bedoeld in de wet;
- 4° “coördinator-verwezenlijking”: coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk, bedoeld in de wet.

Afdeling II – Bouwwerken met een totale oppervlakte kleiner dan 500 m² waar werken worden uitgevoerd door meerdere aannemers.

Art. 4. §1: De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen die betrekking hebben op bouwwerken waarvan de totale oppervlakte kleiner is dan 500 m² en waar werken worden uitgevoerd door ten minste twee aannemers, die tegelijkertijd of achtereenvolgens tussenkomen.

§2: Het bouwen en het afbreken van bouwwerken opgenomen in de lijst vastgesteld in de bijlage V zijn van de toepassing van de bepalingen van deze afdeling uitgesloten.

Afdeling III – Bouwwerken met een totale oppervlakte gelijk aan of groter dan 500 m² of die behoren tot de bijlage V, en waar werken worden uitgevoerd door meerdere aannemers

Art. 4 septies decies §1: De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen waar werken worden uitgevoerd door ten minste twee aannemers, die tegelijkertijd of achtereenvolgens tussenkomen en die betrekking hebben op bouwwerken waarvan de totale oppervlakte gelijk is aan of groter dan 500 m².

§2: Het bouwen en het afbreken van bouwwerken opgenomen in de lijst vastgesteld in de bijlage V wordt gelijkgesteld met de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bedoeld in § 1, ongeacht de totale oppervlakte van het bouwwerk.

De Minister bevoegd inzake het welzijn op het werk kan de in vorig lid bedoelde lijst wijzigen.

2. Bijlage I – Deel A – Inhoud van het Veiligheids- en gezondheidsplan

Afdeling I – Inhoud bedoeld in artikel 27, §1:

Het veiligheids- en gezondheidsplan bevat ten minste de volgende elementen:

- 1° de beschrijving van het te realiseren bouwwerk vanaf het ontwerp tot de volledige verwezenlijking ervan;
- 2° de beschrijving van de resultaten van de risicoanalyses bedoeld in artikel 3, 6°;
- 3° de beschrijving van de preventiemaatregelen bedoeld in artikel 3, 6°. Deze beschrijving omvat:
  - a. het geheel van de preventieregels en -maatregelen, bedoeld in afdeling III van dit deel, die aangepast zijn aan de kenmerken van het bouwwerk en voortvloeien uit de toepassing van de algemene preventieprincipes;
  - b. de specifieke maatregelen met betrekking tot de werkzaamheden bedoeld in artikel 26, § 1;
  - c. de instructies voor de tussenkomen partijen;
- 4° de raming van de duur van de verwezenlijking van de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar plaatsvinden.
- 5° de lijst met de namen en de adressen van alle opdrachtgevers, bouwdirecties en aannemers, vanaf het moment dat deze personen bij de bouwplaats betrokken worden;
- 6° de naam en het adres van de coördinator-ontwerp;
- 7° de naam en het adres van de coördinator-verwezenlijking vanaf het moment van zijn aanstelling.

Afdeling II - Inhoud bedoeld in artikel 27, § 2, en artikel 28:

- 1° de inventarisatie van de risico's bedoeld in artikel 3, 6°;
- 2° de vastgestelde preventiemaatregelen bedoeld in artikel 3, 6°;
- 3° de lijst met de namen en de adressen van alle opdrachtgevers, bouwdirecties en aannemers, vanaf het moment dat deze personen bij de bouwplaats betrokken worden;
- 4° de naam en het adres van de coördinator-ontwerp;
- 5° de naam en het adres van de coördinator-verwezenlijking vanaf het moment van zijn aanstelling.

2.2. OPDRACHT VAN DE VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSCOÖRDINATOR

De opdracht van de Veiligheids- en gezondheidscoördinator wordt bepaald in het koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 19/01/2005.

In dit geval moet hij de toepassing van de algemene preventieprincipes coördineren. Hij moet zich er bijgevolg van vergewissen dat alle veiligheidsmaatregelen tegen de risico's die voortvloeien uit de werkzaamheden die gelijktijdig worden uitgevoerd door de tussenkommende aannemers en de interferenties met de omgeving (buiten en op de bouwplaats) wel degelijk zijn bepaald en dat ze juist worden toegepast. Hij houdt rekening met de "geëxporteerde" en de "geïmporteerde" risico's.

Elke aannemer blijft echter verantwoordelijk voor de risico's die eigen zijn aan zijn werkzaamheden en voor de veiligheidsmaatregelen die door zijn personeel moeten worden toegepast, met inbegrip van de middelen die hij ter beschikking moet stellen.

De Veiligheids- en gezondheidscoördinator moet de aannemers evenwel via de verslagen van bouwplaatsbezoeken informeren over alle opmerkingen over gevaarlijke situaties die hij tijdens zijn bezoeken zou hebben vastgesteld en die hij heeft opgetekend in het coördinatieboek dat op de bouwplaats wordt bewaard.

Om : Zijn rol is niet te corrigeren

2.3. DEFINITIES

2.2.1. ODG - Opdrachtgever:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon voor wiens rekening een bouwwerk wordt verwezenlijkt.

2.2.2. ARC - Bouwdirectie belast met het ontwerp:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het ontwerp van het bouwwerk.

2.2.3. ARC - Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk.

2.2.4. BDR - Bouwdirectie belast met de uitvoering:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor de uitvoering van het bouwwerk.

2.2.5. AAN - Aannemer / Contractor:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die activiteiten verricht tijdens de uitvoeringsfase van de verwezenlijking van het bouwwerk ongeacht of hij werkgever of zelfstandige is of een werkgever die samen met zijn werknemers werkt op de bouwplaats, en die hiertoe met de opdrachtgever een contract heeft gesloten.

2.2.6. OAAN - Onderaannemer/Subcontractor:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die activiteiten verricht tijdens de uitvoeringsfase van de verwezenlijking van het bouwwerk ongeacht of hij werkgever of zelfstandige is of een werkgever die samen

met zijn werknemers werkt op de bouwplaats, en die hiertoe met de aannemer/contractant een contract heeft gesloten.

2.2.7. VCO - Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk:
Iedere persoon die door de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp belast is om zorg te dragen voor de coördinatie inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk (in onderhavige tekst: de veiligheidscoördinator-ontwerp).

2.2.8. VCU - Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk:
Iedere persoon die door de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, belast is om zorg te dragen voor de coördinatie inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk (in onderhavige tekst: de veiligheidscoördinator-verwezenlijking).

2.2.9. VGP - Veiligheids- en gezondheidsplan:
Document of geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan Bijlage I, Deel A, van het KB van 25/01/2001 en dat op basis van risicoanalyses de vastgestelde preventiemaatregelen bevat ter preventie van de risico's waaraan de werknemers kunnen worden blootgesteld afhankelijk van de aard van het bouwwerk, de wederzijdse inwerking van activiteiten, enz. Het VGP wordt opgesteld door de coördinator.

2.2.10. CD - Coördinatieboek:
Document of geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan de bepalingen van Bijlage I, Deel B, van het KB van 25/01/2001 en wordt bijgehouden door de coördinator en waarin alle gegevens en opmerkingen zijn vermeld betreffende de coördinatie van en de gebeurtenissen op de bouwplaats.

2.2.11. PID - Post interventie dossier:
Het post interventie dossier is een dossier waarvan de inhoud beantwoordt aan Bijlage I, Deel C van het KB van 25/02/2001 en dat de nodige veiligheids- en gezondheidselementen bevat waarmee bij eventuele latere werkzaamheden rekening moet worden gehouden en dat aangepast is aan de kenmerken van het bouwwerk.

2.2.12. BVGP - Bijzonder veiligheids- en gezondheidsplan:
Het geheel van informatie betreffende de specifieke veiligheids- en gezondheidsrisico's verbonden aan de activiteiten uitgevoerd door een aannemer en zijn onderaannemers. Het BVGP wordt opgesteld door de aannemer en houdt rekening met het VGP dat de Veiligheidscoördinator hem heeft overhandigd.

2.3. VOERTAAL

De taal van dit dossier en van de omgang op de werf is het Nederlands. Bouwdirecties en aannemers die anderstalige werknemers tewerkstellen, moeten zelf instaan voor het vertalen van de van kracht zijnde bepalingen uit dit veiligheids- en gezondheidsplan naar en voor het informeren, opleiden en instrueren van die werknemers in hun moedertaal. Bewijzen hiervan dienen op eenvoudig verzoek aan de opdrachtgever en de veiligheidscoördinator-verwezenlijking voorgelegd te worden.

2.4. DOCUMENTEN BIJ TE VOEGEN BIJ DE PRIJSOFFERTE

Er wordt overeengekomen dat de documenten opgesteld door:

- de coördinator uitsluitend in het Nederlands worden opgesteld (dit AVGP)
- de aannemers in het Nederlands moeten worden opgesteld.

De vertaalkosten komen volledig voor rekening van de aannemers die de documenten hebben opgesteld. Tijdens de verwezenlijkingfase is het verplicht dat de gesprekspartners op de bouwplaats zich op zijn minst in het Frans of in het Vlaams kunnen uitdrukken. Dit om misverstanden over de procedures of regels te voorkomen.

De inschrijver voegt verplicht bij zijn inschrijving het door hem ingevulde en ondertekende formulier “Beoordelingsdocument toepassing veiligheids- en gezondheidsplan”. Dit formulier laat de veiligheidscoördinator-ontwerp toe de inschrijvingen te evalueren en te vergelijken op het gebied van veiligheids- en gezondheidsmaatregelen. Het ontbreken van dit formulier kan de ongeldigheid van de inschrijving tot gevolg hebben.

2.5. HET PREVENTIEPLAN

Na gunning stelt de bouwdirectie belast met de uitvoering een preventieplan op met een algemeen overzicht van de risicoanalyses die rechtstreeks voortvloeien uit de uit te voeren werkzaamheden waar de bouwdirectie belast met de uitvoering mee belast is, op de bouwplaats. De veiligheidscoördinator-verwezenlijking zal deze risicoanalyses op doeltreffendheid beoordelen en afstemmen op de risico's eigen aan de site en aan de werkzaamheden van andere ondernemingen op de site.

VECOBO heeft een risico analys gemaakt gedurende het project.

SOCOTEC Herneemt het basis risico analys in zijn veiligheidsplan

Als is er nieuw risico die komt tussen het werf, de bedrijven moeten “spécifiek risico analys” gemaakt met validatie van de BH en de VC

Deze risico analys zijn in de krant coordinatie inschrijven

2.5.1. Evolutie van het preventieplan

Het VGP is louter door zijn reglementaire definitie voor verandering vatbaar. Het zal dus te gelegener tijd door de Coördinator worden aangevuld, naarmate de stukken die de voorziene werkzaamheden en werken omschrijven, worden opgesteld. De evolutie van het VGP is van toepassing op alle tussenkomen partijen, zodra:

- de opdrachtgever ze heeft onderzocht en zijn adviezen en opmerkingen aan de Coördinator heeft overgemaakt;
- de opdrachtgever ze naar het bouwdirectieteam heeft gestuurd, zodat die ze aan de reeds aangestelde en de nog aan te stellen aannemers kan overmaken.

De reeds aangestelde aannemers moeten deze evolutie van het VGP aan hun onderaannemers overmaken.

2.5.2. Het preventieplan moet minstens volgende zaken bevatten :

- Het bouwplaatsreglement + noodprocedures;
- Contactgegevens van de bouwdirectie belast met de uitvoering, de onderaannemers en de aangestelde verantwoordelijken op de werf;
- Een overzichtslijst van de voorziene uitvoeringsfasen en hun uitvoeringsperiode;
- Uitwerken van de voorziene detailfasen per uitvoeringsfase opdat een voldoende vergaande evaluatie van de risico's mogelijk wordt; dit gebeurt met vermelding van deelactiviteit, middelen, maatregelen;
- Vermelding van de aangewende producten en van de risico's voor derden, met inbegrip van de V&G-steekkaarten (MSDS-fiche) van deze producten;

2.5.3. Een werfinrichtingsplan waarop volgende items vermeld worden:

- Werfafsluiting en parkeerruimte;
- Werftoegangen;
- Plaats van de EHBO-post;
- Plaats van noodsignalisatie;
- Plaats brandblustoestellen;

- Werfdoorgangen, evacuatiewegen en aan- en afvoerwegen;
- Elektrische werfinstallatie met verdeelpunten;
- Inplanting van vast hijstoestellen en hun draaibereik;
- Voorbestemde lay-down areas – stockageplaatsen voor eventuele gevaarlijke producten;
- Zone voor het sorteren en opslaan van afval;

2.6. VOORAFGAANDE KENNISGEVING BOUWPLAATS

Krachtens de reglementering is de eerste bouwdirectie belast met de uitvoering verplicht aan de administratie van de arbeidsveiligheid een voorafgaande kennisgeving vóór de opening van de bouwplaats te doen. Deze wordt tenminste 15 kalenderdagen vóór het begin der werken gedaan aan de met het toezicht inzake arbeidsveiligheid belaste ambtenaar (Technische Inspectie van het welzijn op het werk en het NAVB/Constructiv).

De inhoud van dit document is vastgelegd in bijlage twee van het koninklijk besluit van 25/01/2001. Iedere aanstelling van een nieuwe aannemer door de Opdrachtgever moet ter kennis van de Technische Inspectie van het welzijn op het werk worden gebracht.

De algemeen aannemer moet tevens een systeem van aanwezigheidsregistratie via Checkinawork implementeren. Deze registratie gebeurt afhankelijk van het bedrag van de werkzaamheden (> 500 000€) via elektronische weg.

Een kopie van de voorafgaande kennisgeving moet overgemaakt worden aan de veiligheidscoördinator-verwezenlijking en moet zichtbaar op de bouwplaats worden aangeplakt ten minste 10 kalenderdagen vóór het begin van de werken.

2.7. SOCIALE DOCUMENTEN

Voor de buitenlandse werknemers moet vóór hun tewerkstelling op de bouwplaats een kopie van de A1 (E101) Limosa-documenten aan JDN/EEG worden overgemaakt. Elke werknemer moet in het bezit zijn van deze documenten en van een identiteitsbewijs bij het onthaal op de bouwplaats. JDN/EEG en de VGM-coördinator behouden zich het recht voor om het bestaan en de overeenstemming van deze documenten op elk moment te controleren.

U kunt ook de volgende link raadplegen:

https://www.socialsecurity.be/foreign/nl/employer_limosa/home.html

2.8. ALGEMENE COMMUNICATIE

Alle communicaties aan de safety supervisor en VGM-coördinator moeten worden gestuurd:
Via e-mail aan: guy.vankerckhoven@socotec.com

3. OVER HET PROJECT

3.1. *BESCHRIJVING VAN HET PROJECT*

3.1.1. Korte beschrijving van het project

Omschrijving van het werk: Bouwen van een arresthuis en technische
Adres van de bouwplaats: Olieweg 67
2020 ANTWERPEN

3.1.2. Vermoedelijke algemene planning van de werkzaamheden

Deze planning is een voorlopige inschatting en houdt geen rekening met weersomstandigheden en extra werkzaamheden.

- **Start der werken:** 07/02/2024
- **Einde der werken:** 2025
- **Duur der werken:**

3.1.4. Bezetting op de werf

Het maximum aantal werknemers dat gelijktijdig op de werf zal aanwezig zijn: 70

3.1.5. Overige gelijktijdige werken op de site

De lager opgesomde werken zullen gelijktijdig uitgevoerd worden.

3.1.6. Overige gelijktijdige werken in de onmiddellijke omgeving van het project

Op de naastliggend site zullen ook gebouwen worden opgetrokken gedurende dezelfde periode.

3.2. *UIT TE VOEREN WERKEN*

3.2.1. Beschrijving van het gebouw - de gebouwen

Zie de ontvangen plannen en beschrijvingen.

- Op het terrein gebeurt een bodemsanering, deze valt buiten onze opdracht. Een aparte veiligheidscoördinator werd hiervoor aangesteld. De nieuwbouwwerken starten pas na afronding van de bodemsanering.

- Het betreft het bouwen van een volledig nieuwe gevangenis op een onbebouwd terrein. Ruwbouw, dakwerken, buitenschrijnwerking, ...

Elektriciteit, sanitair, HVAC, technieken, ...

Afwerking, ...

Omgevingsaanleg, ...

Dit betreft een inkomgebouw, werkplaatsen en andere technische gebouwen, een gebouw voor bewoners met extra zorgnoden, een gebouw voor vrouwelijke bewoners, drie gebouwen voor mannelijke bewoners, een ommuring, parking en alle nodige werkzaamheden om tot een afgewerkt en gebruiksklaar complex te komen.

Voorziene uitvoering: najaar 2023 - najaar 2025 + 5 maand testen (geen bouwactiviteit tijdens testen).

3.2.2. Aard van de uit te voeren werken

- Graafwerken
- Grondwerken
- Funderings- en verstevigingswerken
- Waterbouwkundige werken
- Wegenwerken
- Plaatsen van nutsleidingen, inzonderheid rioleringen, gasleidingen, elektriciteitskabels en tussenkomsten op deze leidingen, voorafgaan door andere in deze paragraaf bedoelde werken
- Bouwwerken
- Montage en demontage van, inzonderheid, geprefabriceerde elementen, liggers en kolommen
- Inrichtings- of uitrustingswerken
- Verbouwingswerken
- Vernieuwbouw
- Herstellingswerken
- Ontmantelingswerken
- Sloopwerken
- Instandhoudingswerken
- Onderhouds-, schilder- en reinigingswerken
- Saneringswerken
- Afwerkingswerkzaamheden behorende bij één of meer werken bedoeld in 1° tot 17°

Na het uitvoeren van een bouwplaatsbezoek en overleg met de projectmanager, blijken de uit te voeren werken:

- Inrichten van de werkplaats;
- Voorbereidende werken;
- Ruwbouw:
  - Graafwerken;

- ▶ Funderingswerken;
- ▶ Bouwwerken;
- ▶ Buitenschrijnwerk;
- ▶ Dakwerken;
- ▶ ...
- Technieken:
  - ▶ Elektriciteit;
  - ▶ Sanitair;
  - ▶ HVAC;
  - ▶ Branddetectie;
  - ▶ Security;
  - ▶ ...
- Binnenafwerking;
  - ▶ Gyprocwerken;
  - ▶ Glaswanden;
  - ▶ Valse plafonds;
  - ▶ Tegelwerken;
  - ▶ Parket;
  - ▶ ...
- Inrichting
  - ▶ Binnendeuren;
  - ▶ Vast meubilair;
  - ▶ Los meubilair;
  - ▶ Kantoormachines;
  - ▶ ...
- Buitenaanleg
  - ▶ Wegenis;
  - ▶ Nutsvoorzieningen
  - ▶ ...

3.3. LIJST VAN TUSSENKOMENDE PERSONEN

3.3.1. Bouwheer:

JDN/EEG

3.3.2. Opdrachtgever:

Regie der Geboiuwen

Gulde vlieslaan 87/2
1060 Bruxelles

3.3.3. Architect

Hootsman arch & teco architecture & planning

Coupure 55
9000 GENT

3.3.4. Construction Manager / Quality and Quantity survey

3.3.5. Studiebureau stabiliteit

3.3.6. Studiebureau technieken

3.3.7. Studiebureau akoestiek

3.3.8. Technische controle

3.3.9. Studiebureau bodem

3.3.10. Studiebureau tuinontwerp

3.3.11. Hoofdaannemer

DJN nv

Tragel 60
9308 Aalst (Hofstade)
+32 5373 1511
info@psr.eu

3.3.12. Duurzaamheid

3.3.13. Veiligheidscoördinator Project

VECOBO

3.3. 14. Veiligheidscoördinator Realisatie (Vanaf 01/08/2024)

SOCOTEC BELGIUM srl

Mechelsesteenweg 455
1950 Kraainem
+32 2627 0220
info@socotec.com

3.3.14. Institutionele preventie-instellingen

FOD-TWW - DIRECTIE BRUSSEL

Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
+32 2627 0220
tww.brussel@werk.belgie.be

CONSTRUCTIV

Koningstraat 132 bus 1
1000 Brussel
+32 2209 6565
info@constructiv.be

3.3.15. Concessiehouders

ELIA (Hoogspanningleidingen)

Keizerlaan 20
1000 Brussel
+32 2546 7011
elia@znz.be

FLUXYS (Gas)

Kunstlaan 31
1040 Brussel
+32 2282 7211
+32 8009 0102
info@fluxys.com

3.3.16. Bedrijven en zelfstandigen

Volgens het koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 19/01/2005 wordt de lijst van de erkende aannemers, nevenaannemers en onderaannemers (evenals van de zelfstandigen) die op deze bouwplaats werkzaamheden moeten uitvoeren, evenals, respectievelijk, het voorziene aantal werknemers die op de bouwplaats werkzaamheden zullen moeten uitvoeren, opgetekend en up-to-date gehouden in het VGP (voor zover de Coördinator door de Bouwdirectie van de tussenkomst op de hoogte wordt gehouden vóór ze worden aangesteld, en door de aannemers tijdig op de hoogte wordt gehouden van de aanstelling van hun onderaannemers).

Het AVGP bevat voorlopig een lijst die zal worden geüpdatet naarmate de diverse aannemers worden aangesteld (cf. Bijlage 1: Lijst van de tussenkomende partijen).

Deze update zal tevens in het Coördinatiedagboek worden opgetekend.

4. BOUWPLAATSORGANISATIE

4.1. HOOFDKENMERKEN VAN HET TERREIN EN PROJECT

4.1.1. Toegang en site

- Toegang tot de bouwplaats
De toegang tot de bouwplaats kan enkel via de postzegellaan en niet via 2de guldenaal. Het complex is momenteel op een braakliggend terrein gelegen.
- Afzetten van de bouwplaatszone
Er moet een verharde hoofdtoegangsweg met bouwplaatspoort worden aangelegd, te bepalen door de algemeen aannemer overeenkomstig met de gemeentelijke diensten en volgens de behoeften van de bouwplaats. Om de bouwplaats volledig af te sluiten moet aan de buitenrand van de bouwplaats, via een afsluiting in de vorm van rasterpanelen (HERAS-hekken) of een schutting. Bescherming tegen vallende voorwerpen moet eveneens worden geplaatst. Het is eveneens sterk aangeraden om afwijking voor het zeer groot aantal voetgangers op deze plaats te voorzien, gezien de aanwezigheid van meerdere winkels in de buurt.

4.1.2. Aard van het terrein

Bijzondere configuratie van het terrein

Vlak Terrein.

Weinig of geen helling

Voorstudies met betrekking tot de aard van de bodem

Er bestaat geen informatie of studie in verband met enige bestaande bodemonderzoek die ons voorgelegd werd om dit document op te stellen. Het komt de Opdrachtgever toe alle nodige bepalingen toe te passen om de stabiliteit van de werken te verzekeren tijdens hun exploitatie en in de uitvoeringsfase. Deze bepalingen moeten het voorwerp uitmaken van voorafgaande studies om het type ondergrond vast te stellen vooraleer het begin van de werkzaamheden..

4.1.3. Bepalingen van de omgeving van de bouwplaats

Een enkel gebouw van het project is direct tegen een bestaand gebouw.

Voornameijk woonwijk (aanwezigheid van kleine buurtwinkels en een warenhuis)

Aanwezigheid van een park die gedurende het project aangepast zal worden.

4.2. BESTAANDE BOVEN- EN ONDERGRONDS NETWERK

De netwerken zowel op als buiten het bouwkavel worden geacht gekend te zijn door de Opdrachtgever en het Bouwdirectieteam.

De Opdrachtgever heeft vóór de start van de werkzaamheden bij de technische gemeente- en intercommunale diensten de nodige stappen ondernomen voor de verkenning en de plaatsbepaling van de diverse netwerken onder de rijweg en de trottoirs evenals, in voorkomend geval, onder de percelen grond waarop zal worden gebouwd.

Op de bouwplaats moeten door alle aannemers die grondwerkzaamheden moeten uitvoeren vergelijkingsplannen of as-builtplannen kunnen worden geraadpleegd.

4.2.1. Hoogspanningsleidingen

- Preventiemaatregelen bij werken in nabijheid van bovengrondse elektriciteitsleidingen:
  - Het buiten spanning stellen en isolatie van de leidingen.
  - De wettelijke veiligheidsafstanden (V) dienen gerespecteerd te worden. Geen enkele persoon, voorwerp of deel van een voorwerp mag de geleiders dichter benaderen dan hier opgegeven
 $V = 2$ meter (laagspanning)
 $V = 2,5 + 0,01 U_n$ (met U_n in kV) (hoogspanning)
  - Door te dicht te komen, zelfs zonder de geleiders aan te raken zou immers een overslag met steekvlam kunnen ontstaan, wat natuurlijk dient vermeden te worden.
  - Vooral tijdens de verplaatsing van lange voorwerpen als balken, betonijzer, kraanarmen, ... is nauwlettend toezicht van de werfverantwoordelijke noodzakelijk.
  - De positie van een hoogspanningsgeleider verandert ogenblikkelijk onder invloed van verschillende factoren als buitentemperatuur, wind, elektrische belasting, ijzel zodat het voor een leek onmogelijk is de meest nadelige positie van een hoogspanningsgeleider te situeren. In twijfelachtige gevallen moet men dus de werken onmiddellijk onderbreken en contact opnemen met de technische dienst "hoogspanningslijnen" (tel. 03/640 07 11), die eventueel ter plaatse de nodige schikkingen zal treffen.
  - Deze richtlijnen moeten ook meegedeeld worden aan alle vaklieden, aannemers of onderaannemers die op de werf werken zullen uitvoeren: kraanbestuurders, daktimmerlieden, leidekkers, tv-antennebedrijven. Tevens moet men er over waken dat deze regels stipt nageleefd worden.
  - Nadere informatie kan steeds ingewonnen worden bij:
ELIA (Hoogspanningleidingen)
Keizerlaan 20
1000 Brussel
+32 2546 7011
elia@znz.be
  - Vangsystemen voorzien
  - Maatregelen bij elektrisch contact:
    - zitplaats niet verlaten
    - personen van rondom de machine zich laten verwijderen
    - de machine zeker niet aanraken
    - de machine van de draden verwijderen
    - stroomverdeler eventueel net laten afschakelen
    - bestuurder springt uit cabine (niet stappen): let op voor de stapspanning
- Preventiemaatregelen bij werken in nabijheid van ondergrondse elektriciteitsleidingen:
  - Respecteren van veiligheidsafstand: geen mechanische werktuigen gebruiken in een zone van 50 cm aan beide zijden van de sleuf.
  - Peilingen uitvoeren met handwerktuigen

4.2.2. Gasleidingen

Bel Fluxys 48 uur vóór de aanvang van de werkzaamheden:

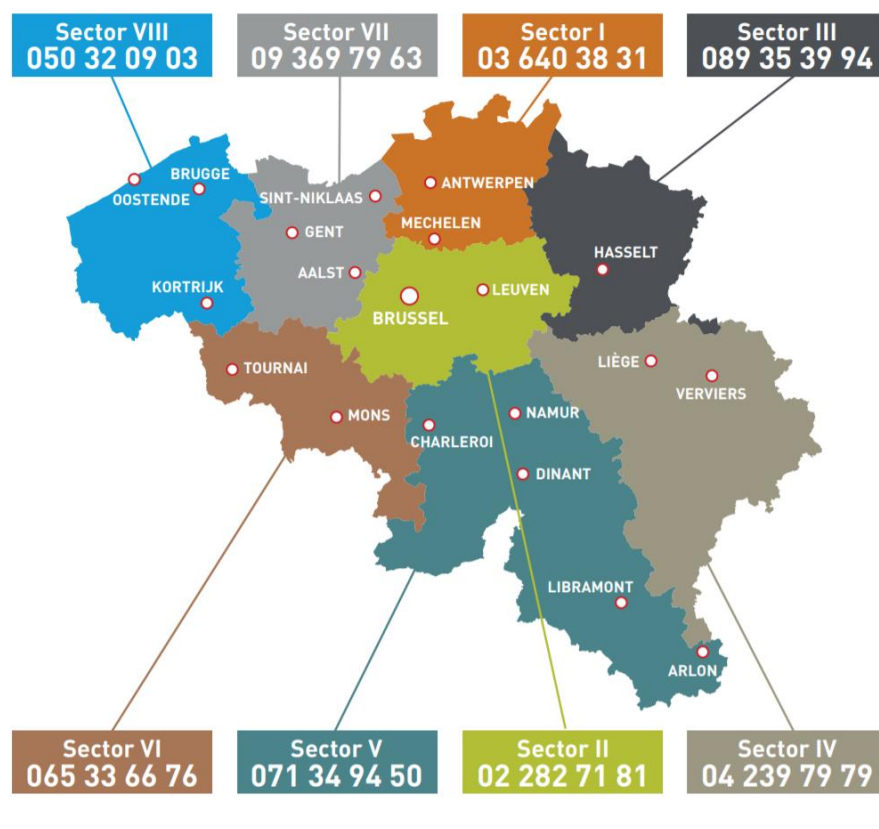
Voor er met de werkzaamheden wordt gestart, moet een patrouilleur ter plaatse op de bouwplaats komen. Als aannemer moet u daartoe ten laatste 48 uur vóór u met de werkzaamheden start, de regionale Fluxys-exploitatiesector bellen.

Er komt gratis een Fluxys-patrouilleur ter plaatse:

- De patrouilleur duidt de ligging van de leiding aan met verf of met merkpaaftjes.
- Hij of zij overloopt samen met de bouwplaatsleider of de graafmachinist de liggingsplannen van de leiding en de Fluxys-veiligheidsvoorschriften.
- De patrouilleur stelt een verslag op met de afspraken die zijn gemaakt. De bouwplaatsleider of de graafmachinist moet het verslag, net zoals de patrouilleur ondertekenen. Zo is er voor beide partijen een bewijs dat de regels zijn gevolgd.
- Vervolgens is de patrouilleur aanwezig bij de volgende stappen en tijdens de moeilijke graafwerken in de directe nabijheid van de leiding.

Merkpaaftjes of markeringen die de Fluxys-patrouilleur heeft aangebracht, mogen in geen enkel geval worden verwijderd.

4.3. EISEN VERBONDEN AAN BESTAANDE BOUWWERKEN

4.3.1. Ingegraven elementen

Niet van toepassing, de afbraak werd in een vorige fase verricht.

4.3.2. Gevaarlijke elementen

(Asbest) Niet van toepassing, de afbraak werd in een vorige fase verricht.

4.3.3. Afbraakwerkzaamheden (bij de opstelling van dit VGP)

Niet van toepassing, de afbraak werd in een vorige fase verricht.

4.3.4. Vellen van bomen (bij de opstelling van dit VGP)

Niet van toepassing, de afbraak werd in een vorige fase verricht.

4.4. BIJZONDERE OMGEVINGSEISEN

4.4.1. Ten aanzien van de omliggende wegen

Het te bouwen complex ligt vlakbij een drukke weg met residentieel karakter.

De toegang voor het grote vrachtwagensvervoer is vrij gemakkelijk, maar het wordt aangeraden de toegang voor zwaardere voertuigen te controleren en eventueel een bufferzone in de buurt van het project op te richten.

4.4.2. Ten aanzien van de naburige gebouwen en werken

De opdrachtgever zal alle nodige schikkingen en materiële maatregelen treffen om de werfzones af te bakenen om de stabiliteit van de naburige bouwwerkern te verzekeren met name de studies, peilingen en eventuele consolidaties van funderingen om zo eventuele veroorzaakte hindering te vermijden.

Bijzondere veiligheidsmaatregelen: Werf volledig af te sluiten teneinde elk risico te vermijden in verband met inbrekingen.

Risico's van directe interferentie op de rijweg tijdens de grondwerk. De betrokken onderneming moet bij haar B.G.V.P. het verkeersplan, gevalideerd door de betrokken wegennetdienst (Gemeente of F.O.D.), voegen.

4.5. EISEN DIE VOORTVLOEIEN UIT DE TE VERWACHTE INTERFERENTIES

4.5.1. In geval van een bewoonde site

Bijzondere risico's verbonden aan de vermoedelijke aanwezigheid van bezoekers (klanten, eigenaars van woningen,...) tijdens openingsuren van de werf. De Opdrachtgever zal verantwoordelijk zijn voor de organisatie van deze bezoeken. De persoonlijke beschermingsmiddelen (helm, veiligheidsschoenen,...) zullen eveneens voor deze personen van toepassing zijn.

4.5.2. Ten aanzien van een in gebruik zijnde site in de directe omgeving

Veel gebouwen zijn bewoond en in de nabijheid van het te bouwen complex moeten bijzondere voorzorgsmaatregelen genomen worden bij de bouw en in het bijzonder bij het risico van vallende voorwerpen in en op de naburige eigendommen en de stabilisatie van de aanpalende werken.

Er zullen waarschijnlijk kranen op de werf worden gebruikt, die zouden kunnen leiden tot interferentiezones. In dat geval moeten de in het hoofdstuk van dit document omschreven maatregelen in aanmerking worden genomen.

Rekening houden bij de plaatsing van de kranen met de nabijheid van de luchthaven Brussel-Nationaal en eventueel de vliegzones met de Belgo control controleren.

4.6. BIJZONDERE PREVENTIEVE MAATREGELEN VERBONDEN AAN DE AARD VAN DE UIT TE VOEREN WERKZAAMHEDEN

Bij de feitelijke bouwwerkzaamheden zullen er voorzieningen moeten worden getroffen tegen alle mogelijke hinder, zowel geluids-, de luchtwegen- als de veiligheidsoverlast, vooraleer elke interventie.

4.7. WERKZAAMHEDEN DIE IN DE VOORBEREIDENDE FASE MOETEN WORDEN UITGEVOERD VOOR DE BEHOEFTE VAN DE BOUWPLAATS

Alle veiligheidsvoorzieningen invoeren vóór het opstarten van de werkzaamheden zowel op het vlak van de collectieve bescherming tegen vallende materialen dan bij de omleiding van voetgangers.

4.8. WERKZAAMHEDEN DIE IN DE VOORBEREIDENDE FASE MOETEN WORDEN UITGEVOERD VOOR DE BEHOEFTE VAN DE BOUWPLAATS

Lijst vastgelegd in artikel II van het koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 19/01/2005.

- Graafwerken
- Grondwerken
- Funderings- en verstevigingswerken
- Waterbouwkundige werken
- Wegenwerken
- Plaatsen van nutsleidingen, inzonderheid rioleringen, gasleidingen, elektriciteitskabels en tussenkomsten op deze leidingen, voorafgaan door andere in deze paragraaf bedoelde werken
- Bouwwerken
- Montage en demontage van, inzonderheid, geprefabriceerde elementen, liggers en kolommen
- Inrichtings- of uitrustingswerken
- Verbouwingswerken
- Vernieuwbouw
- Herstellingswerken
- Ontmantelingswerken
- Sloopwerken
- Instandhoudingswerken
- Onderhouds-, schilder- en reinigingswerken
- Saneringswerken
- Afwerkingswerkzaamheden behorende bij één of meer werken bedoeld in 1° tot 17°

5. ORGANISATIE- EN COÖRDINATIEMAATREGELEN

Volgens de voorschriften van het koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 19/01/2005 betreffende de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen in België preciseert dit hoofdstuk met name algemene organisatieregels en -modaliteiten evenals:

- de maatregelen m.b.t. de algemene bouwplaatsorganisatie in onderling overleg overeengekomen door de Bouwdirectie en de Coördinator.
- de door de Coördinator getroffen maatregelen inzake Veiligheids- en gezondheidscoördinatie en de bijkomende werkzaamheden die eruit voortvloeien, met dien verstande dat het VGP een document is dat evolueert en dat alle tussenkomende partijen moeten blijven toepassen naarmate het evolueert.

1.1. PLAN VAN DE BOUWPLAATS INSTALLATIE

De algemeen aannemer moet in overeenstemming met de Opdrachtgever en overeenkomstig de door laatstgenoemde voorbehouden plaatsen, zijn plan van de bouwplaatsinstallaties opstellen overeenkomstig de door de Bouwdirectie getroffen maatregelen die zijn vastgelegd in het bestek evenals in de inschrijvingslijsten en volgens de door de reglementaire teksten aanbevolen organisatieprincipes. Dit plan moet vóór de werkzaamheden en vóór het wordt verspreid, aan de Coördinator worden voorgelegd voor advies en opmerkingen.

Op het plan moet het volgende worden vermeld:

- Het tracé van de bouwplaatsschutting en de ligging van de toegangszones;
- De plaats van de keetzones;
- De plaats van de bouwkraan(kranen) met de actieradius en eventuele interferentiezones;
- De plaats van het bouwkantoor van de algemene aannemer;
- De verdere plaats van de directieketen van de andere aannemers als dat door de Algemene Aannemer gepland moet worden
  - Ter herinnering zijn de werkgevers verplicht sanitaire lokalen en een eetzaal aan hun personeel te bezorgen, het is verboden zich om te kleden of te eten op werf indien daarvoor specifieke lokalen zijn ingericht.
- De plaats van de gereedschapscontainers van de aannemers;
- De plaats van de verschillende opslagzones en prefabricatiezones (voor de betonwapening, het dakgeraamte, de afdichting, ...);
- De bufferzones voor de voertuigen die de bouwplaats moeten bevoorraden;
- De ligging van de voorlopige water- en elektriciteitspunten;
- De reinigingszone van de wielen van de vrachtwagens en bouwplaatsmachines;
- De plaats van de verplichte personeelsvoorzieningen (kleedkamers, sanitair, wastafels, enz.);
- Het bouwplaatsverkeersplan (in- en uitgang);
- De plaats voorzien voor de plaatsing van de containers voor afgegraven grond en voor het selectief sorteren van het bouwplaatsafval.
- Alle nodige details die hier niet worden opgesomd maar waarvan de aannemers vinden dat het goed zou zijn om ze toe te voegen om hun installatie te vergemakkelijken.
  - Een zone bestemd voor de opslag van de materialen, de aanleg van stortwagens, de installatie van de containers zal georganiseerd moeten worden om te vermijden dat de voorraad op de weg of op de voetpaden bewaard blijft.

Dit gebied zal afgebakend worden door middel van de voorziene omheining. Een toegang zal verricht worden om voertuigen toegang te geven tot de kranen.

Het platform zal zodanig ingericht worden dat het berijdbaar is en het verkeer van voertuigen mogelijk maakt.

De vestiging van de kraan zal voorafgaande bestudeerd moeten worden volgens het verslag van de grond om te bepalen welke funderingen en massieven te voorzien zijn.

- Volgens de evolutie van het werf, kan de opstelling van de installaties herzien worden.
- Indien van toepassing, volgens de behoeftes aan ruimte, kan de Opdrachtgever de opstelling van lokalen binnen het gebouw goedkeuren volgens de voortgang van de werken.
- De installaties moeten geschikt zijn om ter plaatse te blijven staan gedurende de volledige looptijd van de werkzaamheden te weten.

5.2. TOEGANG TOT DE BOUWPLAATS

5.2.1. Bouwplaatsschutting

De voorlopige bouwplaatsschutting moet door de algemeen aannemer worden geplaatst, zodat het terrein van de bouwplaats is afgezet ten opzichte van de weg en de naburige woningen. Hij moet ervoor zorgen dat deze schutting blijft staan tot het eind van de werkzaamheden, zodat vreemde personen de bouwplaats niet kunnen betreden, zolang de definitieve deuren niet zijn geplaatst. Aan toegangswegzijde moet een bouwplaatspoort worden geplaatst die zodanig is uitgerust dat ze buiten de openingstijden van de bouwplaats met een hangslot kan worden afgesloten.

Signalisatie / Affichage

Afhankelijk van de eventuele door de Gemeente geformuleerde eisen, moet de aanwezigheid van de bouwplaatsschutting langs de rijweg (en, in voorkomend geval, aan de uiteinden en op de hoeken) van signalisatie worden voorzien door middel van borden en lichtsystemen (in voorkomend geval), zodat ze goed zichtbaar is, wanneer de natuurlijke lichtsterkte gering is.

Alle nodige borden (in de vorm van genormaliseerde pictogrammen) moeten door de algemeen aannemer worden geplaatst. Het betreft met name en minstens:

"Toegang verboden voor onbevoegden";

"De minimale persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) die iedereen op de bouwplaats moet dragen";

"Maximale snelheid op het werf, en gevaar ivm het verkeer van machines, van lasten ;

... .

Met name het volgende (en minstens een kopie) moet door de algemeen aannemer worden opgehangen: de afbraak- (indien daartoe reden is) en bouwvergunning, evenals de vergunning "bezetten openbare weg"; de voorafgaande kennisgeving (inclusief de lijst van de aannemers die op de bouwplaats werkzaamheden zullen uitvoeren) die is gestuurd aan de ambtenaar die belast is met het toezicht op de arbeidsveiligheid.

5.2.2. Maatregelen om personen te identificeren die de bouwplaats mogen betreden

Om te voldoen aan de verplichting opgelegd door het koninklijk besluit van 25/01/2001 en aan de welzijnswet van 04/08/2001 en hun wijzigingen, moeten alle aannemers (met inbegrip van de onderaannemers en zelfstandigen) die werkzaamheden uitvoeren op de bouwplaats, elke dag de lijst van hun werknemers die op de bouwplaats aanwezig zijn, updaten.

Als de kosten van de werkzaamheden hoger zijn dan 800000€, moet deze registratie via elektronische weg gebeuren.

De algemeen aannemer en, bij ontstentenis daarvan, de hoofdopdrachtgever organiseert het systeem voor iedereen.

De lijst moet elke dag naar de site van de sociale zekerheid Checkin@work.be worden gestuurd.

Opm : Sommige actoren zoals architecten, de HSC moeten zich ook kunnen registreren, hier moet rekening mee gehouden worden bij de keuze van de apparatuur.

5.3. PLANNINGSMAATREGELEN

De planning van de werkzaamheden en bouwwerken moet:

door de Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering worden opgesteld (kaderplanning);

door de algemeen aannemer worden opgesteld (gedetailleerde algemene planning) op basis van de gedetailleerde planning van elke aannemer;

Deze documenten moeten aan de Coördinator worden overgemaakt voor advies, met name in termen van gelijktijdige werkzaamheden van aannemers en interferenties met de omgeving.

Het is van belang dat alle aannemers zich strikt aan de plannings houden, om te voldoen aan de door de Bouwdirectie of de ruwbouwaannemer getroffen maatregelen, teneinde de risico's verbonden aan gelijktijdige werkzaamheden te beperken. Discrepanties moeten ter kennis van de Bouwdirectie en de Veiligheids- en gezondheidscoördinator worden gebracht.

5.4. *HORIZONTALE EN VERTICALE VERKEERSWEGEN*

1.3.1 Verkeerswegen voor voertuigen / Parkeervoorzieningen

De planning van de werkzaamheden en bouwwerken moet:
door de Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering worden opgesteld (kaderplanning);
door de algemeen aannemer worden opgesteld (gedetailleerde algemene planning) op basis van de gedetailleerde planning van elke aannemer;
Deze documenten moeten aan de Coördinator worden overgemaakt voor advies, met name in termen van gelijktijdige werkzaamheden van aannemers en interferenties met de omgeving.
Het is van belang dat alle aannemers zich strikt aan de plannings houden, om te voldoen aan de door de Bouwdirectie of de ruwbouwaannemer getroffen maatregelen, teneinde de risico's verbonden aan gelijktijdige werkzaamheden te beperken. Discrepanties moeten ter kennis van de Bouwdirectie en de Veiligheids- en gezondheidscoördinator worden gebracht.

De algemene aannemer voor het werf moet alle banen en rijdbare platformen aanleggen die noodzakelijk zijn voor het verkeer van wagens en machines.
Een parking zal ook verricht moeten worden, liefst in de onmiddellijke nabijheid van de basis, met een minimum aantal die door de Opdrachtgever beslist wordt volgens de beschikbare ruimte.
Betalende plaatsen bestaan op de aangrenzende steenweg (blauwe zone).
Als er voorbehouden plaatsen voor bewoners bestaan moeten deze gerespecteerd worden.

1.3.2 Bufferzones

Voor deze bouwplaats moeten bufferzones worden aangelegd, zodat de bevoorravingsvoertuigen niet op de rijweg hoeven te parkeren en het niet ontregelen. De bufferzones moeten worden ontworpen met een aparte in- en uitgang, om omkeermanoeuvres op de rijweg te vermijden.
De bufferzones moeten op het bouwplaatsinrichtingsplan worden aangeduid.
Wanneer de installatie van een torenkraan op deze bouwplaats niet is voorzien, moet een bufferzone worden aangelegd voor de plaatsing van een mobiele kraan of een ander hefmiddel. Daarbij moet met name rekening worden gehouden met de brede basis van de stabilisatoren van de hefmiddelen die kunnen worden gebruikt. Gezien de belastingen op steunen moeten deze zones ver genoeg van de randen van gegraven putten liggen, als deze niet met middelen zoals een berlinerwand, micropalen, enz. gestabiliseerd zijn.

1.3.3 Personeelsverkeer

1.3.3.1 Horizontale verkeerswegen

Verkeerswegen

De algemeen aannemer moet tevens één of meerdere berijdbare voetgangersweg(en) aanleggen uit geschikte materialen, op het terrein van de bouwplaats, zodat de werknemers en gebruikers van de bouwplaats niet in de modder hoeven te lopen.

Passerelles

Er moeten passerelles worden gebouwd en geplaatst om de diverse putten en sleuven over te steken. Ze moeten breed genoeg zijn (minstens 60 cm) om er met kruiwagens over te lopen en voorzien zijn van zijborstweringen met reglementaire hoogte.

Als er inrichtingen voorzien moeten worden voor de doorgang van bewoners zal er hier rekening mee gehouden worden.

1.3.3.2 Verticale verkeerswegen en toegang tot de gebouwen

Om het gebruik van ladders zo veel mogelijk te vermijden, voorziet de algemeen aannemer: zo spoedig mogelijk de plaatsing van toegangstrappen (bijvoorbeeld uit buiselementen) met eventuele passerelles, in het bijzonder om af te dalen in de voor de kelderverdiepingen gegraven putten; tijdelijke trappen die nodig zijn voor hoogteverschillen;

De definitieve trappen moeten in elke fase worden gebouwd naarmate de ruwbouwwerkzaamheden vorderen en stelselmatig met borstweringen worden beveiligd.

De plaatsing van tijdelijke modulaire torentrappen

1.3.3.3 Voetgangersverkeer in de directe omgeving van de bouwplaats

Voor bouwplaatsen in de buurt van de openbare weg moet de algemeen aannemer vóór met de werkzaamheden wordt gestart, maatregelen treffen om de voetgangers en het publiek te beschermen. De geplande maatregelen moeten ter goedkeuring aan de technische diensten van het betrokken Gemeentebestuur of eventueel Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden voorgelegd.

De middelen die in dit geval kunnen worden weerhouden zijn de volgende:

omleiding van de voetgangers naar het trottoir aan de overkant met borden en tijdelijke grondmarkeringen (die door een gespecialiseerde firma moeten worden aangebracht);

voetgangerstunnel langs het aangrenzende trottoir die waterdicht is en voldoende stevig in geval van afbraakwerkzaamheden. De tunnels moeten worden voorzien van retroreflecterende voorzieningen, wanneer ze gedeeltelijk op de rijweg komen, zodat automobilisten ze goed kunnen zien.

5.5. *SCHOONMAAK EN AFVALAFVOER*

1.4.1 Organisatie van de schoonmaak

Opdat de bouwwerkzaamheden in de beste omstandigheden uitgevoerd worden, moet een selectieve sortering en verwijdering van de dagelijkse afvalstoffen zowel door het personeel van de algemene onderneming als door het personeel van de algemene onderneming worden uitgevoerd.

De algemene schoonmaak van de bouwplaats (binnen en buiten het werf) en de afvoer van het puin en afval langs de weg moet door de onderneming worden uitgevoerd zo voorzover noodzakelijk (in voorkomend geval moeten de containers uitgerust zijn met netten tegen het wegvliegen van licht materiaal en/of de anti-stofdekkleden)

In het kader van de bescherming van het leefmilieu en van de recyclage van afval wordt een gescheiden afvalinzameling opgesteld, dat door alle ondernemingen moet worden gevolgd.

Te voorzien en te organiseren, het beheer van gevaarlijke afvalstoffen

Toch moet elke aannemer (dagelijks) zijn werkplekken met eigen personeel schoonmaken.

1.4.2 Afval- en puinafvoer

Elke aannemer moet ervoor zorgen dat zijn afval rechtstreeks met eigen middelen naar de gemeenschappelijke afvalcontainers wordt vervoerd.

Specifieke goederliften kunnen ter beschikking van de BA worden gesteld. Deze zullen de reglementatie voor liften respecteren (indienstelling en periodieke keuring, gebruik door een opgeleide gebruiker.

NOTA : De liften mogen tijdens de werkzaamheden niet worden gebruikt om het afval van de verdiepingen naar de benedenverdieping te vervoeren.

De afval- en puincontainers worden door de algemeen aannemer ter beschikking gesteld van de andere aannemers

1.4.3   Gevaarlijke en/of toxische stoffen

Elke aannemer moet de gevaarlijke stoffen die hij gebruikt zoals bezinksel in verf- of vernispotten, koolwaterstoffen, verdunningsmiddelen en kunststoffen selectief sorteren in speciale containers.

Bij gebruik van andere producten dan watergedragen producten moet de betrokken aannemer vóór gebruik de veiligheidsinformatiebladen van de voorziene producten - verven, vernissen, lijmen, verdunningsmiddel, ... - aan de Coördinator voorleggen.

Gevaarlijke en/of toxische materialen opslaan in de zone met de keten van de aannemers en in het(de) gebouw(en) is niet toegelaten. Indien het absoluut noodzakelijk is, mogen de ter plaatse aanwezige hoeveelheden van dergelijke materialen nooit de hoeveelheden overschrijden, die dagelijks moeten worden gebruikt.

5.6.   OPSLAG (IN EEN ENTREPOT)

Plaats van de hoofdopslagzone:

De aannemers moeten hun magazijnen en opslagzones installeren volgens het op het bouwplaatsinrichtingsplan voorziene principe.

Deze zones zijn niet vast en kunnen door de aannemers in samenspraak met de Bouwdirectie, de ruwbouwaannemer en de Coördinator opnieuw worden bepaald.

Iedere aannemer brengt vóór hij met zijn werkzaamheden start de Bouwdirectie of de algemeen aannemer op de hoogte van zijn behoeften aan opslagruimte en geeft de precieze datums van de grote leveringen op. De algemeen aannemer zal het bouwplaatsinrichtingsplan overeenkomstig de eventuele wijzigingen aanpassen.

In het gebouw mogen na akkoord van de Bouwdirectie op de door haar bepaalde plaatsen fysisch afgebakende magazijnen en werkplaatsen op naam worden ingericht.

De materialen moeten worden opgeslagen op het(de) platform(en) die op het terrein van de bouwplaats zijn ingericht volgens de op het bouwplaatsinrichtingsplan vermelde mogelijkheden.

Nota: Van alle aannemers zal worden gevraagd dat ze zich nauwgezet aan de opslagvoorschriften houden, gezien de beperkte ruimte rondom het gebouw en om het personeel niet te hinderen of om te voorkomen dat het valt op de begane grond.

Indien nodig moeten de materialen op de vloeren worden opgeslagen volgens het advies van de Raadgevend ingenieurs, om de toelaatbare belastingen precies te kennen. Het is aan de aannemer om na het advies van de Raadgevend ingenieurs de belastingen van de materialen gelijkmatig, binnen de toelaatbare grenzen over deze vloeren te verdelen.

5.7.   LOSSEN & LADEN EN BEVOORRADING

1.6.1   Algemeen

Gemeenschappelijke los- & laadmiddelen

Voor deze bouwplaats is door de algemeen aannemer een of meerder torenkraan(en) of een ander hefmiddel zoals een verrijdbare kraan, hulpkraan voorzien. Ze kan ter beschikking worden gesteld van de andere aannemers, op voorwaarde dat de algemeen aannemer en laatstgenoemden het eens worden over een financiële kalender en over de financiële gebruiksmodaliteiten.

De aannemers worden daarenboven sterk aangemoedigd om hun los- & laad- en hefmiddelen te delen, voor zover elke aannemer ze in zijn BVGP heeft beschreven.

Om te helpen deze middelen delen, kan de Coördinator tijdens speciale vergaderingen de coördinatie van de handelingen van de aannemers en hun voorziene middelen aanmoedigen.

Als ze de kraan van de algemeen aannemer niet kunnen gebruiken, blijven de aannemers die gebruikmaken van de middelen van andere uitvoerders (bijvoorbeeld door een motor aangedreven kranen) verantwoordelijk voor de behandelde ladingen en voor de bevelen die aan de kraanmachinisten worden gegeven d.m.v. de genormaliseerde gebaren.

Algemene veiligheidsregels

A. Bij het laden & lossen van ladingen bij de leveringen mogen de lasten niet boven de werkplekken worden verplaatst. Er mag pas worden geleverd, nadat de betrokken aannemer heeft gecontroleerd of er zich geen personeel in de los- & laadzone bevindt.

B. De ladingen mogen pas worden gelost en geladen nadat het personeel dat er verantwoordelijk voor is, heeft gecontroleerd of ze behoorlijk zijn vastgemaakt onder de haak of de vorken (waaronder de maximaal toelaatbare belasting die normaliter op de vork moet vermeld zijn en die nooit mag worden overschreden).

C. Zwaar en moeilijk te hanteren materieel en materiaal mogen alleen worden verplaatst en opgelicht met aangepaste middelen type transpallet of wagen (en boven behoorlijke kraanzones) die de aannemers op hun kosten en verantwoordelijkheid moeten aanleggen.

D. Lasten met grote afmetingen (planken, gebinte, gevelbekledingsplaten, timmerwerkelementen, stalen staven, gelaste wapeningsnetpanelen, enz.) moeten door een bevoegd persoon worden geleid om hindernissen, elektrische leidingen, telefoonleidingen of andere kabels te vermijden.

E. Als de materialen via de gevelbalkons op de verdiepingen moeten worden geleverd, moet een materiaalbevoorradingssysteem worden bekeken om de balkons tijdens deze leveringen te beveiligen.

F. Als de materialen met de kraan van de vrachtwagen van elke bezorger moeten worden geleverd, zorgt de ruwbouwaannemer voor de signalisatie en de aanvraag van de vergunning om de vrachtwagens eventueel op de openbare weg te parkeren.

Controle- en gebruiksregels

Controles

De controles vóór de inbedrijfstelling evenals de reglementaire periodieke controles worden overeenkomstig de geldende normen door een Externe dienst voor technische controles verricht.

De aannemer die ze gebruikt, blijft verantwoordelijk voor de stabiliteit van het terrein, waar de kraan is opgesteld. Alle studies ter zake moeten worden toevertrouwd aan een Studiebureau dat bevoegd is op dit gebied.

Vergunningen

De vergunningsaanvraag moet overeenkomstig de geldende bepalingen worden opgesteld.

Besturing

De besturing van de bouwkransen mag alleen worden toevertrouwd aan personen ouder dan 18 jaar, die al dan niet deel uitmaken van de onderneming en die een opleiding hebben gevolgd bij een erkend organisme of, bij ontstentenis daarvan, houder zijn van een certificaat waarvan de geldigheid op Europees niveau is erkend.

Het personeel belast met de behandeling en het hijsen is ook opegeleid (beschikbare attesten).

Het beheer van het hijs- of hefmateriaal is ten laste van de gebruikers en moet als een «goede huisvader» gebeuren.

De lijst van de gekwalificeerde personen moet bij het BVGP van de aannemer worden gevoegd.

Certificaten en verslagen

Alle documenten die voortvloeien uit voornoemde procedures (controleverslagen, kraanmachinistcertificaten, bodemonderzoek, ...) moeten op de bouwplaats kunnen worden geraadpleegd. Er moet een kopie van deze documenten worden overgemaakt aan de Veiligheids- en gezondheidscoördinator die ze bij het Coördinatiedagboek voegt.

Maatregelen die moeten worden getroffen tegen interferentierisico's en de gevolgen van wind

In verband met kranen die op werf of naburig werf bewegen

De aannemer die ze gebruikt moet op zijn bouwkraan een interferentiebeheersinrichting plaatsen die wordt afgesteld volgens de plaats van de andere interfererende kranen op dezelfde bouwplaats of op een naburige bouwplaats. In het laatste geval zijn de beveiligingen ten laste van het toestel dat als laatste is geïnstalleerd. Ten aanzien van de vaste hindernissen of de no-fly zones

De bouwkranen moeten worden uitgerust met een eindeloop- en zwenkbegrenzer die zodanig worden ingesteld dat lasten niet boven andere zones kunnen worden verplaatst dan boven deze binnen de grenzen van de bouwplaats (met name speelplaats, woningen, weg, openbaar domein, ...).

Evenzo moeten de begrenzers zodanig worden ingesteld dat risico's op botsingen tussen de pijl en de bouwwerken of vaste hindernissen binnen de actieradius van het toestel worden vermeden.

Indien het onmogelijk is om de overgang boven andere gebouwen te vermijden, zal er bij de overgang bijzonder aandacht aan besteden worden.

Indien lasten over de wegen of voetpaden moesten komen, moet een veiligheidssignalisatie of afwijkingen worden aangebracht.

Maatregelen die moeten worden getroffen tegen omvalrisico's onder invloed van de wind

De kraanmachinisten die op de bouwplaats werken, over stormadviezen geïnformeerd moeten kunnen worden, zodat ze hun toestel in de "draaistand" kunnen zetten, zodra de windsnelheden degene van de constructeur overschrijden.

Er moeten specifieke controlemiddelen zoals aan een licht- en geluidssignaal gekoppelde anemometers worden voorzien. Ter aanvulling kan de aannemer bij de weerdienst een abonnement nemen, zodat hij keurig op tijd over de windadviezen wordt geïnformeerd.

1.6.2 Specifieke middelen aan elke aanneming

Elke aannemer moet absoluut zijn eigen hefmiddelen in zijn BVGP vastleggen.

De heftoestellen moeten in goede staat verkeren en ten laste van elke aannemer aan de reglementaire controles en proeven door een bevoegd organisme worden onderworpen volgens de reglementaire frequentie. Hetzelfde geldt voor al het toebehoren: de vorken, haken, kabels, kettingen, metalen of textielen lenden, sluitingen, riemschijven, enz.

Alle hefsystemen (takel, handbediende of elektromechanische lieren enz.) moeten aan de te behandelen lasten aangepast zijn.

1.6.3 Ontvangsten voor de bevoorrading op de verdiepingen

Er moeten door de algemeen aannemer platforms worden geplaatst, om materieel op de verschillende verdiepingen van het gebouw aan te voeren. Deze platforms moeten zo ontworpen zijn dat ze de tot de zwaarste last(en) kunnen dragen. Het maximaal toelaatbare vermogen moet op het platform vermeldt staan.

Vóór de plaatsing van de losplatforms moet de aannemer die belast is met de plaatsing, zich vergewissen van het weerstandvermogen van het boven- en onderpaneel waarop het stutwerk rust.

5.8. DELEN VAN DE MIDDELEN OP DE BOUWPLAATS

1.7.1 Steigers

De steigers zijn alletijd van Boek IV chap 1 tot 5 van wet op welzijn conform worden Op deze bouwplaats moet een gevelsteiger worden voorzien om:

de gevelisolatie- en gevelbepleisteringswerkzaamheden uit te voeren;

de werkzaamheden voor de plaatsing en de afwerking van het buitenschrijnwerk uit te voeren;

om de dak- en dakterrasdichtingswerken te beschermen;

om de zinkwerkzaamheden uit te voeren;

de veiligheid tijdens de dichtingswerkzaamheden op balkons en terrassen te waarborgen.
Wij raden tevens aan om binnen een steiger te plaatsen voor volgende werkzaamheden:
bekleding van de trappenhuizen;
plaatsing van detectiesystemen boven in de trappenhuizen;
werkzaamheden aan de rookverwijderingsinrichtingen.
realisatie van het Atrium

Wij sporen de Opdrachtgever aan om voor zover mogelijk gemeenschappelijke steigers te plaatsen die geschikt zijn om voornoemde werkzaamheden uit te voeren.

1.7.2 Gevelsteigers

De steigercategorie moet worden bepaald in functie van de belasting evenals van de dikte en de breedte van de vloer, de afstand tussen de stijlen en de langsliggers (KB van 31/08/05 en zijn wijzigingen)
De steigers met prefab-elementen moeten worden opgebouwd volgens de de informatieve fiches en de specificatie.

De steigers mogen alleen door bevoegde en gekwalificeerde personen worden opgebouwd volgens de berekeningsnotas die feitelijk zijn opgesteld volgens de voorschriften van de constructeurs.

Deze mogen enkel gebruikt worden door opgeleide personen;

Beschadigde onderdelen van de steigers mogen niet worden gebruikt;

Er moeten voorzorgsmaatregelen worden voorzien in de buurt van bovengrondse elektrische geleiders;

De steigers markeren alvorens toegang te verlenen tot elke werknemer (machtiging tot toegang met onder meer de maximaal toelaatbare lasten en de uitgevoerde visuele controles)

De steigers moeten worden gemarkeerd en periodiek worden nagekeken.

De aannemer die een steiger opbouwt, afbreekt of ombouwt is verantwoordelijk met name voor de veiligheid, de stabiliteit en de conformiteit van de steiger;

De gebruiker is verantwoordelijk voor het onderhoud en het in goede staat behouden.

De monteur moet regelmatige keuringen uitvoeren op de steiger, minstens elke keer na wijziging.

Volledig en altijd conform zijn met het KB van 31/08/05

Opbouw

De steigers moeten overeenkomstig de montagevoorschriften van de constructeur worden opgebouwd. Als er een speciale steiger moet worden opgebouwd die niet in de montage-instructies is vermeld, moet door een bevoegd persoon een berekeningsnota worden opgemaakt.

Verankering

De steigers moeten overeenkomstig de montagevoorschriften van de constructeur worden verankerd. Als er een speciale steiger moet worden opgebouwd die niet in de montage-instructies is vermeld, moet door een bevoegd persoon een berekeningsnota worden opgemaakt.

Vloeren

De vloeren moeten overeenkomstig de montagevoorschriften van de fabrikant worden geïnstalleerd en aan het gebruikte systeem aangepast zijn of kunnen worden aangepast.

Relingen

De relingen moeten volgens de montagevoorschriften van de fabrikant worden geïnstalleerd en aan het gebruikte systeem aangepast zijn of kunnen worden aangepast.

Reling = altijd glad

5.9. *ENERGIEDISTRIBUTIE- EN SANERINGSNETWERK*

1.8.1 Elektrische installaties / algemeen

De algemeen aannemer moet zorgen voor:

de aansluiting en de toevoer van elektriciteit vanaf de voorlopige meter voor alle behoeften van de bouwplaats en de bouwketen;

voldoende verdeelkasten verspreid over de verschillende niveaus, zodat verlengsnoeren worden beperkt.

De installatie moet zo spoedig mogelijk worden geplaatst, naarmate de ruwbouwwerkzaamheden vorderen, zodat ze ter beschikking kan worden gesteld van de eerste uitvoerders die op de bouwplaats werkzaamheden moeten uitvoeren.

De aansluiting evenals de nodige uitrustingen voor de voeding moeten conform de geldende voorschriften van het AREI.

Hierna enkele veiligheidsregels die op deze installaties van toepassing zijn.

Buiten moeten de kabels buiten bereik van voertuigen en bouwplaatsmachines worden gelegd: ze moeten ofwel op voldoende diepte worden ingegraven om te vermijden dat ze worden doorgesneden of dat er elektrische kortsluitingen ontstaan, ofwel bovengronds worden gelegd en op voldoende hoogte worden bevestigd op palen die stevig in de grond zijn verankerd.

In laatstgenoemd geval moeten de kabels behoorlijk gesignaleerd worden in de vorm van een signalisatie die goed zichtbaar is, zowel overdag als 's nachts (evenals met name zodra de natuurlijke lichtsterkte afneemt: schemering, mist, sneeuw, regen, onweer, enz.).

Terbeschikkingstelling van de definitieve installaties

De definitieve kringen en contactdozen mogen pas ter beschikking van de tussenkommende aannemers worden gesteld, als ze door de aannemer van het perceel "elektrische installaties" afgewerkt en conform de toepasselijke reglementaire bepalingen zijn verklaard.

1.8.2 Verlichtingsinstallatie op het werf

Een tijdelijke installatie zal in de bestaande gebouwen geïnstalleerd worden om het verkeer en de interventie in donkere zones in de beste condities te doen voorlopen.

De voorlopige bouwplaatsverlichting moet volgens het bestek van de algemeen aannemer (of van de betrokken aannemer, volgens de bestekken) in functie van de behoeften van de bouwplaats, volgens de geldende teksten en zo spoedig mogelijk in de planning van de ruwbouwwerkzaamheden worden geplaatst in alle donkere ruimten (met name op alle kelderverdiepingen) en alle doorgangen, evenals in de bouwkeetzones.

Deze voorlopige installatie zal bestaan uit gewone verlichting en noodverlichting volgens de voorschriften die van toepassing zijn op bouwplaatsen in België.

Om kosten te besparen moeten deze installaties bij voorkeur worden uitgerust met een automatisch gestuurde klok gekoppeld aan een lichtsensoren of een scheduler met dag-/nachtregime.

De tijdelijke verlichting moet worden ondersteund met gepaste noodinrichtingen.

De aannemer belast met deze verlichting moet een situatieplan van de zowel binnen als buiten voorziene voorlopige en noodlichtpunten opstellen, en het aan de Coördinator voorleggen voor advies.

Nota: De Opdrachtgever en/of de Bouwdirectie zal de plaatsing van de definitieve verlichting of vanaf de definitieve bekabeling voor zover mogelijk in de gebouwen voorzien en met name op de kelderverdiepingen en in de trappenhuisen.

1.8.3 Andere netwerken

1.8.3.1 Drinkwatervoorziening

De algemeen aannemer moet de aansluiting op het openbaar net en de voorziening voor de behoeften van de bouwplaats en de bouwkeetzone - meter en voldoende aantal kranen voor de aannemers - voorzien.

Algemene regels waarmee rekening moet worden gehouden

Buiten moeten de watertoevoerbuizen buiten bereik van voertuigen en bouwplaatsmachines worden gelegd. Ze moeten op voldoende diepte worden ingegraven om te vermijden dat ze worden doorgesneden. Tijdens de winterperiode en bij intense kou moeten de kranen, de meters en de ondergrondse leidingen vorstvrij worden gehouden (eventueel met een verwarmingskabel als de vorstvrije diepte niet kan worden bereikt).

De aannemer moet bovendien onderzoeken of het mogelijk is om de verdiepingen voor de behoeften van de bouwplaats voorlopig van water te voorzien d.m.v. een tapkraan met drukknop met ontspanner, en om het water bij overstroming af te voeren.

1.8.3.2 Afvoer van afvalwater- en infiltratie- (regen)water

De algemeen aannemer moet de aansluiting van de afvoerleidingen voor hemelwater, afvalwater en regenwater op het openbare net voorzien.

Buiten moeten de waterafvoerbuizen buiten bereik van voertuigen en bouwplaatsmachines worden gelegd. Ze moeten ofwel op voldoende diepte worden ingegraven, om te vermijden dat ze worden doorgesneden of verpletterd, ofwel worden beschermd door ze met een voldoende dikke laag beton te bedekken. Als ze in de oppervlaktelaag liggen, moeten ze eveneens vorstvrij worden gehouden (eventueel met een verwarmingskabel als de vorstvrije diepte niet kan worden bereikt).

5.10. COLLECTIEVE MAATREGELEN OM HET PERSONEEL TE BESCHERMEN TEGEN VALRISICO'S

1.9.1 Voorlopige relingen

Tijdens de grondwerken

De algemeen aannemer zal de plaatsing van de beschermingen waarborgen rond de graafzones. De beschermingen zullen aan de reglementatie voldoen. Alle ingegraven tanks en werken moeten worden beschermd door middel van hun definitieve tampons.

Tijdens de bouwfase

De algemeen aannemer moet naarmate de werkzaamheden tijdelijke verwijderbare bouwplaatsrelingen plaatsen op de randen van de verdiepingsvloeren en de randen van de balkons. Deze moeten blijven totdat het risico verdwenen is.

Indien daar reden toe is moeten deze beschermingen worden geplaatst vóór het personeel werkzaamheden op werkplekken op hoogte uitvoert. Het is daarenboven belangrijk dat deze inrichtingen zo ontworpen zijn dat ze niet hoeven te worden gedemonteerd om de werkzaamheden aan de rand van de vide zoals metselwerk, betonwapening, bevoorradingen, ... uit te voeren.

Deze collectieve beschermingen kunnen bestaan uit bijvoorbeeld:

beschermsteigers op de rand van vloeren die op de vloer eronder worden geplaatst;

borstweringen met metalen stijlen op hulzen (hulzen te plaatsen bij het storten van het beton) of uit een speciale inrichting die de aannemer kiest (zoals kantplankhouders, ...). Deze middelen moeten conform EN 13374 van oktober 2004 "Tijdelijke randbeschermingssystemen" zijn;

Tijdelijke houten borstweringen moeten voldoende stevigheid zijn, zodat ze uiteraard een vallend lichaam kunnen tegenhouden. Bij de dimensionering (dikte van de planken en de verticale steunen, afstand tussen palen, hoogte van de regels en onderregels, ...) moet rekening worden gehouden met de geldende reglementeringen.

1.9.2 Dichtmaken van vloerschachten

Betreft de schachten, met name de technische kokers, de liftschachten, trapopeningen evenals alle vloeropeningen, voornamelijk op de doorgangsplaatsen.

Bij kleine schachten kan een stevige continue vloer die op de schachten wordt bevestigd voldoende zijn. Bij grotere formaten moet de aannemer rond de schachten verwijderbare bouwplaatsborstweringen plaatsen. Geen enkele aannemer mag de voorlopige beschermingen, met name rond de schachten en op de randen van gevelbalkons demonteren vóór de definitieve werken zijn geplaatst. Deze schachten moeten ook aangegeven worden via waarschuwingspictogrammen voor gevaar.

1.9.3 Verwijderen van de collectieve beschermingen

Geen enkele aannemer mag de collectieve beschermingen verwijderen of wijzigen om een of andere taak uit te voeren (bevoorradingen, werkzaamheden op de rand, ...), zonder dat hij eerst collectieve beschermingsmaatregelen met een gelijke beschermingsgraad plaatst en, in voorkomend geval, voor het personeel dat de werkzaamheden moet uitvoeren de terbeschikkingstelling van PBI's tegen risico's op vallen van hoogte voorziet.

Hiertoe moet de ruwbouwaannemer of, in voorkomend geval, de betrokken aannemer voor de zones waar de bevoorradingen plaatsvinden, borstweringen voorzien die kunnen worden verwijderd en teruggeplaatst, zoals poortjes, pivoterende borstweringen, ...

De voorlopige borstweringen mogen alleen worden verwijderd om de definitieve beschermingen te plaatsen of wanneer het werk zorgt voor deze bescherming (metselwerk van meer dan 1,00m hoog rekening houdend met de droogtijd van de mortel).

Deze beschermingen mogen alleen van een balkon of een terras worden verwijderd, als de vensters of toegangsdeuren zijn geplaatst en deze opengaande delen met een sleutel of door de krukken te verwijderen, kunnen worden afgesloten.

1.9.4 Bijzondere gevallen

Betreft met name de pleister-, dekvloer-, tegelwerkzaamheden, ... (niet uitputtende lijst): als een aannemer een deel van de bestaande beschermingen moet demonteren om bepaalde taken uit te voeren of om bepaalde van zijn bouwwerken te verwezenlijken, moet de betrokken aannemer deze demontagewerkzaamheden in de risicoanalyse van zijn BVGP hebben opgenomen en compenserende maatregelen met op zijn minst een gelijke beschermingsgraad hebben voorzien, die onmiddellijk worden toegepast om de werkzaamheden van zijn personeel en de werkzaamheden van het personeel van de andere aannemers te beveiligen. Hij moet eveneens de effectieve toepassing door zijn team op de bouwplaats voorschrijven en controleren.

5.11. COLLECTIEVE BESCHERMINGSMAATREGELEN TEGEN RISICO'S OP VALLEND MATERIEEL

De toegangen tot de gebouwen moeten bij voorrang worden beschermd tegen risico's op vallend materieel dat afkomstig kan zijn van voornoemde werkzaamheden.

Hiertoe moeten door de algemeen aannemer luifels op console of voldoende stevige tunnels in functie van de aard van de materialen die kunnen vallen, worden geplaatst die tot het eind van deze werkzaamheden blijven staan.

Alle vloerschachten moeten eveneens worden dichtgemaakt of eventueel beschermd met een plint, tegen risico's op materieel dat van een verdieping op een andere valt. (Bescherming die aangehouden kan worden: een tralie met minimumdiameter van 4 mm voor de mazen op de technische openingen tijdens het gieten van platen.)

Bescherming van het publiek

Lossen & laden

Voor al het lossen & laden buiten de bouwplaats moeten zeer strenge beschermingsmaatregelen worden getroffen zoals be- of afbakening met hekken, toezicht op de zone door een grondmedewerker.

Dakbedekkings- of gevelwerkzaamheden

De aannemers van deze werkzaamheden moeten in hun VGP de aard van de beschermingen vastleggen die ze van plan zijn te gebruiken tegen risico's op vallend materieel of vallende outillage van op hun werkplek.

Rondvliegende voorwerpen

Voor de specifieke werkzaamheden buiten de bouwplaats moeten dekzeilen worden geplaatst, om het publiek en de bouwwerken in de buurt te beschermen.

5.12. RUIMTEN MET SPECIFIEKE RISICO'S TIJDENS DE BOUWFASE

Betreffende de definitieve installaties

De HS-/LS-ruimte, de stookruimte, de ruimte met het stroomaggregaat, de stookolietank, de afzuiging, enz. mogen niet in gebruik worden genomen, zolang de reglementaire opleveringen niet zijn verricht.

Intussen en met name tijdens de werkzaamheden, kunnen vanaf de plaatsing van de machines en uitrustingen, alleen bevoegden van de verantwoordelijken van de bouwplaats toestemming krijgen om deze ruimten te betreden en er werkzaamheden uit te voeren, met name vanaf het ogenblik waarop installaties onder bedrijfsspanning (zelfs gedeeltelijk onder spanning) zullen staan.

De voor de uitrustingen in deze ruimten verantwoordelijke aannemers moeten in hun BVGP de middelen beschrijven die moeten worden geplaatst om eventueel de ingangen naar deze ruimten af te sluiten en tevens vermelden vanaf welke datums deze middelen actief zullen moeten zijn.

5.13. *GEBRUIK VAN GEVAARLIJKE PRODUCTEN*

Bij een gelijke prestatie moet de voorkeur uitgaan naar het gebruik van een product zonder gevaar voor de gezondheid en de veiligheid.

Werkzaamheden waarbij gevaarlijke of toxische chemicaliën moeten worden gebruikt, moeten voor zover mogelijk worden geweerd. Wanneer het gebruik van dergelijk producten niet kan worden vermeden, mogen ze alleen worden verwerkt met de aan elk geval aangepaste persoonlijke beschermingsmiddelen (maskers, handschoenen, enz.) en collectieve beschermingsmiddelen. De veiligste oplossing om het personeel in de omgeving te beschermen, is de werkzaamheden plannen buiten de gewone openingstijden van de bouwplaats.

De bijbehorende productveiligheidsbladen moeten vóór de werkzaamheden met de producten in de directieket worden gedeponereerd (kopie aan de Coördinator).

Ze kunnen in bijzondere gevallen onderworpen zijn aan de toestemming van de Opdrachtgever en/of de Bouwdirectie belast met de uitvoering.

De bouwplaats moet bovendien volgens modaliteiten die moeten worden vastgelegd in overleg tussen de aannemers en de Opdrachtgever en na advies van de Coördinator worden uitgerust met een voldoende aantal geschikte brandbestrijdingsinrichtingen (vb.: draagbare brandblusapparaten).

5.14. *PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN*

Elke aannemer moet de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen die zijn aangepast aan de risico's verbonden aan de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd, ter beschikking stellen van zijn personeel. Het personeel moet worden geïnformeerd over de gebruiksvoorwaarden van deze uitrustingen, de afdankcriteria en de uiterste gebruiksdatums.

Het is dus aan elke team- of bouwplaatsverantwoordelijke evenals aan de aangestelde veiligheidsafgevaardigden om na te gaan of het dragen van de PBI's goed wordt nageleefd.

Het personeel op de bouwplaats moet van volgende basisuitrustingen worden voorzien:

veiligheidshelm

veiligheidsschoenen met antiperforatiezool

De arbeiders moeten over volgende aanvullende uitrustingen kunnen beschikken:

veiligheidsharnas met de nodige vanglijnen en oprolinrichtingen

stofmasker

veiligheidsbril

gehoorbescherming

kniebeschermers

werkhandschoenen

enz. (niet uitputtende lijst)

5.15. *BRANDVEILIGHEID*

Elke aannemer moet voor al zijn werkplekken met brandrisico's zijn personeel voorzien van de aan de gecreëerde risico's aangepaste beschermingsmiddelen. Deze risicovolle werkzones moeten worden aangeduid met bebakening en aangepaste signalisatie.

Elke aannemer die met brandbare producten werkt, moet toezicht uitoefenen op de werkomgeving en indien nodig, een mechanische ventilatie-inrichting plaatsen. Werkzaamheden uitvoeren met deze brandbare producten in besloten ruimten die niet behoorlijk worden geventileerd, is in geen geval toegelaten.

Bij werkplekken met specifieke risico's moet voor de uitvoering van werkzaamheden waarbij een mobiele warmtebron (snijbrander, laslamp, enz.) moet worden gebruikt, mogelijkerwijs aan de Coördinator (ter informatie) vooraf een fiche met volgende inlichtingen worden overgemaakt:

de aard, de plaats, de datum en de duur van het uit te voeren werk;

de naam, de kwalificatie en de certificering van het personeel dat belast is met de werkzaamheden;
de preventieve maatregelen die zijn genomen tegen de brandrisico's.

Ze kunnen in bijzondere gevallen onderworpen zijn aan een toestemming van de Opdrachtgever en/of de Bouwdirectie belast met de uitvoering.

De bouwplaats moet bovendien volgens modaliteiten die moeten worden vastgelegd in overleg tussen de aannemers en de Opdrachtgever en na advies van de Coördinator worden uitgerust met een voldoende aantal geschikte brandbestrijdingsinrichtingen (vb.: draagbare brandblusapparaten).

5.16. BIJZONDERE VEILIGHEIDSMATREGELEN VERBONDEN AAN DE WERKZAAMHEDEN

1.15.1 Grondwerkzaamheden nabij bovengrondse geleiders onder spanning

Niet van toepassing in het kader van bouwen.

1.15.2 Sloopwerken (om op het netwerk te werken)

Als sloopwerken op het wegennet uitgevoerd moeten worden zullen deze volgens de reglementatie gesignaleerd moeten worden bij de bevoegde gemeenteoverheid.

Alle opgravingen boven 1,25 m diepte moeten absoluut versterkt worden naarmate de openstelling vordert.

Het verkeer van voetgangers en lokale voertuigen boven en langs de opgravingen moet mogelijk gemaakt worden door de plaatsing van bruggen, metalen platen die voldoende weerstandig zijn en die op een duidelijk zichtbare manier worden gesignaleerd gedurende de ganse duur van de werken.

Om het tijdelijk verkeer van voertuigen mogelijk te maken, zal de met de wegen belaste onderneming metalen platen in voldoende aantallen en in voldoende weerstand voorzien met het toegestane rolgewicht van voertuigen.

1.15.3 Sloopwerken van niet-grondgeborgen superstructuren

Niet van toepassing in het kader van bouwen.

1.15.4 Werkzaamheden voor verwijdering van asbest

Niet van toepassing in het kader van bouwen.

1.15.5 Graafwerkzaamheden

Gebruikelijke voorschriften inzake coactiviteit van bedrijven

Geluidsseinen en achteruitrijlichten op bouwmachines, afbakening van de werkplaatsen en bovendien, in voorkomend geval: Opstelling van collectieve beschermingen langs de arbeids- en de opgravingszones en het opzetten van loopbruggen boven de opgravingen.

Behoud van de wegnnet in nette staat

Op grond van de klimatologische omstandigheden en de toestand van de wegen wordt gevraagd dat de wielen van de voertuigen van de bouwplaats worden wassen.

Deze reiniging moet uitgevoerd worden binnen de omheining van de bouwplaats, op een harde grond. Het reinigingswater moet afgevoerd worden via de leidingen van het openbaar net.

De oplossing voor het reinigen via met borstels uitgeruste machines moet als laatst gekozen worden, indien de reiniging van de voertuigen op werf onmogelijk wordt gemaakt door gebrek aan plaats of om andere redenen.

Creatie van kuilen en opgravingen

Er moeten stabiele en starre (zichtbare) beschermingen tegen het vallen van personen rond de kuilen en/of de opgravingen geplaatst worden.

De installateurs moeten zich buiten de opgravingen houden bij de afdaling van de elementen in de put.

Alle ingegraven tanks en werken moeten beschermd worden door middel van hun respectieve buffers.

Overgang van tunnels

Loopbruggen met zijdelings relingen om de overgang van de tunnels mogelijk te maken moeten naast de arbeidsplaatsen en bijzondere ruimtes geplaatst worden (toegang van gesloten zones, werfkantoren, enz.)

Opslag van afgegraven grond

Het is verboden afgegraven grond op te slagen voor de onderneming, in vorm van een puin of aardwallen in de onmiddellijke nabijheid van opgravingen.

1.15.6 Bouwputbeschoeiingwerken

Versterking van het terrein

Indien er versterkingswerken uitgevoerd moeten worden, moeten ze uitgevoerd worden volgens de instructies van het Studiebureau, van het algemeen bedrijf, of van de Opdrachtgever. Alle maatregelen die bedoeld zijn om het terrein te stabiliseren teneinde elk risico van verschuiving en begraving van het personeel te vermijden, zullen door het Studiebureau bepaald worden in functie van de aard en de configuratie van de bodem.

Voor de speciale werken aan het aanvullen van grond (schuine wand, micro-dromen, enz.), moet de onderneming belast met de grondwerk of de ruwbouw:

De exacte aard bepalen van de inrichting voor de bepaling van de aard van het terrein, afhankelijk van de aard van het terrein en volgens de conclusies van het verslag van de bodemonderzoek;

De versteviging laten uitvoeren door een gespecialiseerde maatschappij die over de passende mechanische middelen beschikt.

Volgens de conclusies van de onderzoeken en de studies van de grond uitgevoerd door het betrokken Adviesbureau, moet de onderneming overgaan tot de versterking van de grond (door elk geschikt systeem).

De onderneming dient in haar B.G.V.P.

de uitvoeringsmodaliteiten te preciseren die zij overweegt en de veiligheidsmaatregelen die zij moet uitvoeren om:

De aanleg van de hellingen voor voertuigen en de afvoer van de grond;

De definitie van de circuits en middelen voor de afvoer van uitgravingen;

Uitputting van water.

Nota: de voorlopige toegang om het mogelijk te maken voor het personeel om zich naar de graafzones te begeven moet gelijktijdig aan de grondwerk worden uitgevoerd.

De toppunten van elk ondersteuningswerk (micro-palen, wanden,...) met een valrisico van meer dan 2,00 m moeten beschermd worden door voorlopige relingen, aangepast aan de omstandigheden.

Deze bepalingen gelden eveneens voor de valrisico's van de bovenste bermen.

Deze relingen, bij voorkeur solidair met de metalen elementen van het aardversterkingssysteem, moeten voorafgaands de graafwerken van deze verstevigingen geplaatst worden.

1.15.7 Opleving als ondersteuning van oudere werken

Niet van toepassing in het kader van bouwen.

1.15.8 Dichtheidswerken op ondergrondse muren

De onderneming moet in haar B.G.V.P. de definitie geven van specifieke maatregelen voor de dichtheidswerken op ondergrondse muren, met name: bescherming tegen beginnende branden door middel van een blusmiddelen (regelmatig gecontroleerd volgens de geldende teksten) in de onmiddellijke nabijheid van de werkplaatsen, maar ook beschermingsmaatregelen tegen gegravingsrisico's voor de binnen de opgraving.

Nota van de Coördinator: het beschikken over deze brandblustoestellen in het voertuig of in de werfkantoren, waarborgt in geen geval de versnelling van de ingreep.

In het geval dat de dichtheidswerken worden uitgevoerd in aanwezigheid van een onstabiele helling die op het personeel van de onderneming zou kunnen glijden, moeten aanvullende bepalingen worden ingevoerd om de versterking van de helling in de betrokken zones te verzekeren. Om praktische redenen kan de afscherming Type glad zijn.

Herrinneringen met betrekking tot flessen en hun opslag: zich verwijzen naar het betrokken hoofdstuk in dit document.

1.15.9 Gevelwerken

Voorafgaande analyse

Om de gevelwerken uit te voeren moet de aanneming een risicoanalyse alsook een voorstel van de middelen voorzien om de ondervangen risico's te voorkomen. Deze analyses en voorstellen worden door de betrokken onderneming (voor advies) aan de algemene onderneming voorgelegd, de Coördinator en de Bouwdirectie voor uitvoerende controle, als bijlage van het B.G.V.P.

Deze analyse en dit voorstel moeten:

- Installaties van gemiddelde personeelsliften en hijsmiddelen voor de gevel voorleggen;
- Inplantingsplan, genummerd en gedetailleerd en plattegronden, met positionering van de bevestigingspunten voor collectieve beschermingen;
- Gevelstellingen, hangstellingen of elk ander systeem;
- Een afschrift van de eventuele berekeningen en keuringsrapporten door een bevoegde persoon overeenkomstig de geldende teksten.

Beschermingsmaatregelen voor derden

Om elke persoon in staat te stellen om zonder risico's het gebouw te betreden en te verlaten, moet de onderneming ook doeltreffende collectieve beschermingen plaatsen boven de ingangen van het gebouw. Bij wijze van voorbeeld: Sterke luifels of «tunnels», geïnstalleerd door middel van constructieve elementen gekozen op basis van de valrisico's voor het materiaal(en) (elementen van de platen) volgens de dynamische inspanningen die daaruit voortvloeien.

De onderneming moet eveneens in haar B.G.V.P. en in een grafisch plan (eventueel met een kalender voor de oprichting van elke zone) aangeven welke beschermingszones zij zal opzetten onder alle werkposten op hoogte voor de plaatsing van de gevel. De zones moeten beschermd worden door een afsluiting die de toegang onder deze arbeidsplaatsen strikt onmogelijk maakt.

Herinnering: een simpele afbakening van die gebieden door middel van een rode en witte band is strikt verboden.

1.15.10 Werkzaamheden m.b.t. timmerhout

Niet van toepassing bij deze operatie. Vlak betonnen en metallisch dak.

1.15.11 Dakwerkzaamheden

De onderneming belast met deze werken is verantwoordelijk over zijn eigen bescherming tegen valrisico s waarop haar personeel wordt blootgesteld door de invoering van relingen, netten, of elk ander middel aangepast aan de aard van het geraamte.

De bescherming kan verzekerd worden door de steigers die door de onderneming of de andere betrokken korpsen (ruwbouw of gevel bijvoorbeeld) geplaatst worden, onder voorbehoud van bi-zijdelingse overeenkomsten of in overeenstemming met de bepalingen genomen door de Bouwdirectie in termen van het gezamenlijke inzet van werkmiddelen. In dat geval moeten de steigers voorzien zijn van de nodige relingen ten dele om het personeel te verzekeren tegen valrisico's .

Bovendien zullen er maatregelen moeten worden genomen om het vallen van materiaal vanaf het dak te voorkomen.

1.15.12 Dichtheidswerken op dakvloeren – terrassen of balkons

De onderneming belast met deze werken is verantwoordelijk over zijn eigen bescherming tegen valrisico s waarop haar personeel wordt blootgesteld door de invoering van relingen, netten, of elk ander middel aangepast aan de aard van het geraamte.

De bescherming kan verzekerd worden door de steigers die door de onderneming of de andere betrokken korpsen (ruwbouw of gevel bijvoorbeeld) geplaatst worden, onder voorbehoud van bi-zijdelingse overeenkomsten of in overeenstemming met de bepalingen genomen door de Bouwdirectie in termen van het gezamenlijke inzet van werkmiddelen. In dat geval moeten de steigers voorzien zijn van de nodige relingen ten dele om het personeel te verzekeren tegen valrisico's.

Bovendien zullen er maatregelen moeten worden genomen om het vallen van materiaal vanaf het dak te voorkomen.

1.15.13 Gebruik van persgasflessen

Lossen & laden

De flessen (zuurstof, acetyleen, propaan, enz.) mogen alleen worden gelost en geladen met een aangepast frame en met maximale voorzorgen tijdens het heffen, overwegende met name dat de val van dit type fles met in sommige gevallen een druk van wel 200 bar, een rampzalige ontploffing op de bouwplaats kan veroorzaken.

Opslag

Vóór het frame met de flessen wordt neergezet, moet de betrokken aannemer zich vergewissen van de sterkte van de vloer of van het dak, door bijvoorbeeld alle inlichting bij de Bouwdirectie in te winnen.

De flessen die tijdens hun gebruik niet in een aangepaste korf worden opgeslagen, moeten stevig worden vastgemaakt aan een deel van de structuur dat voldoende stevig moet zijn, zodat ze niet kunnen omvallen. Ze moeten worden vastgemaakt met ratelsjorbanden en mogen in geen geval met tijdelijke touwen of ijzerdraad worden vastgezet.

1.15.14 Werkzaamheden op grote hoogte

Voor alle bouwwerkzaamheden op hoogte en boven een vide moet de aannemer gepaste hefmiddelen gebruiken (bijvoorbeeld: volledige steigers, al dan niet voorzien van een motor, of een ander systeem).

Ter herinnering: toestellen van bijvoorbeeld het type schaarhoogwerker met motor of mobiele steigers met motor moeten regelmatig worden gecontroleerd volgens de in België geldende teksten en volgens de reglementaire frequentie, en uitsluitend door opgeleide werknemers (4.16.9).

Iedere belangrijke wijziging aan dergelijke installaties moet vóór de herinbedrijfstelling aan reglementaire controles en proeven door een erkend organisme worden onderworpen.

Het veiligheidsregister van deze installaties en uitrustingen met motor moet op de bouwplaats worden bewaard en het geformuleerde voorbehoud moet worden gevolgd door de nodige reparaties die binnen de voorgeschreven termijnen moeten worden uitgevoerd. Bovendien moeten de opheffing van dit voorbehoud op ieder verzoek van de autoriteiten worden voorgelegd.

1.15.15 Gebruik van hefplatforms voor personen

Alleen volgende personen mogen hefplatforms voor personen autonoom hanteren;

1. personen ouder dan 18 jaar
2. personen die zijn opgeleid om hefplatforms voor personen te hanteren
3. personen wier lichamelijke geschiktheid is gecontroleerd d.m.v. voorafgaande onderzoeken door een arbeidsgeneesheer
4. personen die door de werkgever uitdrukkelijk schriftelijk belast zijn met het bedienen van het hefplatform voor personen.

Het bewijs van de opleidingen moet schriftelijk zijn opgesteld en zich op de bouwplaats bevinden.

Personeel moet met de gepaste PBM s uitgerust zijn.

1.15.16 Regels eigen aan steigers

Overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn in België, mogen steigers alleen worden opgebouwd, afgebroken of gevoelig worden gewijzigd onder leiding van een bevoegd persoon en door werknemers die voor de geplande werkzaamheden een aangepaste en specifieke opleiding hebben genoten waarin de specifieke risico's aan bod kwamen.

De specifieke bepalingen betreffende het gebruik van de steigers zijn reeds bepaald in een eerdere paragraaf.

koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 19/01/2005: de steigers moeten door een bevoegd persoon worden geïnspecteerd:

voor hun ingebruikname;

daarna, op gezette tijden;

na iedere wijziging, periode van niet-gebruiken, blootstelling aan weer en wind of aardschokken, of andere omstandigheden waardoor de stevigheid of stabiliteit ervan mogelijk is aangetast.

Na elke wijziging

1.15.17 Werkzaamheden m.b.t. tot liften, goederenliften en het bouwen van schachten

Ruwbouwwerkzaamheden in schacht

Ter herinnering: De liftschachten op bouwplaatsen houden een groot risico in, gezien de grote hoogte, het drukke verkeer in de buurt van de bordesdeuren en de verlichtingsgebreken die zich kunnen voordoen.

De bouw-aannemer moet beschermingsmaatregelen tegen vallen voorzien die ontworpen zijn om efficiënt en duurzaam te zijn. In dit geval volstaan twee vastgespijkere planken niet om een voldoende hoge beschermingsgraad te waarborgen.

Dit zijn de oplossingen die moeten worden weerhouden:

volledige borstweringen die bestaan uit een bovenregel, een tussenregel en een plint (volgens geldende normen).

van traliewerk voorzien houten of metalen paneel dat stevig wordt vastgezet;

gestabiliseerde vloer op elke verdieping (de veiligste oplossing).

Liftmontagewerkzaamheden

Voor de firma die voor de montage is weerhouden met haar werkzaamheden van start gaat, neemt ze contact op met de firma die belast is met de ruwbouw, om te bepalen welke middelen bij de bouw van de schacht (uitsparingen, consoles, ...) moeten worden voorzien, zodat een werkvloer kan worden gelegd die geschikt is om de technische uitrustingen zoals riemschijven, motoren, verankering voor het heftoestel, enz. boven in de schacht te plaatsen.

De liftinstallateur moet net als iedere aannemer:

zijn risicoanalyse opstellen en aan de coördinator zijn eigen collectieve beschermingen voor de openingen van de bordesdeuren op alle verdiepingen voorstellen (met een aangepast systeem) in plaats van de collectieve beschermingen van de ruwbouwaannemer;

de uitrustingen en veiligheidsmaatregelen beschrijven die hij in het kader van zijn werkzaamheden van plan is voor zijn personeel te plaatsen.

De beschermingen van de ruwbouwaannemer mogen niet door de liftinstallateur worden gedemonteerd, wanneer deze ze niet onmiddellijk vervangt door zijn eigen collectieve beschermingen of zonder compenserende maatregelen met op zijn minst dezelfde beschermingsgraad, zowel voor zijn eigen personeel als voor het personeel van de andere tussenkomende partijen.

1.15.18 Werkzaamheden in besloten ruimte

Als op de kelderverdiepingen (met name in de stookruimte) loodgieterij- / verwarmingswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd met een knalgasbrander, moet de aannemer met alle doeltreffende middelen de nodige voorzorgen inzake luchtverversing nemen.

Dit soort werken gebeurt onder het mom van een specifieke procedure die werken als een beperkende ruimte wordt genoemd en legt specifieke maatregelen op, inzonderheid maatregelen van de niveaus van de lucht.

Dit soort werk kan nooit alleen uitgevoerd worden.

6. ALGEMENE GEZONDHEIDSMATREGELEN

6.1. WEGEN EN DIVERSE VOORLOPIGE NETWERKEN

Voor de aannemer belast met de grondwerken met zijn werkzaamheden start, moet hij:

- de ondergrondse netten op het terrein precies laten markeren door de organismen en diensten die er verantwoordelijk voor zijn;
- het bewijs van dit markeringswerk leveren, door een schriftelijk en/of grafisch document op te stellen;
- geschikte, uitdrukkelijke en stevige bakens plaatsen, en de plaats van deze netten aanduiden.

De kopieën van dit(deze) markeerplan(nen) moeten bovendien:

- zo spoedig mogelijk in de directie(e)t(en) worden gedeponneerd;
- (in beperkte kopie) naar de Coördinator worden gestuurd, zodat ze bij het VGP kunnen worden gevoegd om het bij te werken.

Zie tevens vorig hoofdstuk.

6.1.1. Toegang

Zie bijzondere bepalingen onder punt 3.1.1 en 4.2.1 wat de schuttingen en de toegangen tot de bouwplaats betreft.

6.1.2. Watervoorziening

Voor de verschillende behoeften van de werkzaamheden en om de hygiëne van het personeel te waarborgen, moeten verspreid over de bouwplaats waterpunten worden voorzien. De ruwbouwaannemer onderneemt de nodige stappen bij de diensten van de gemeentelijke drinkwaternetbeheerder om een voorlopige bouwplaatsaansluiting met speciale meter te verkrijgen.

Zie tevens bepalingen in punt 4.9.3.1.

6.1.3. Afval- en regenwateraansluiting

Voorlopige aansluiting van het sanitair en de dakgoten op het openbare afvalwater- en regenwaternet (tenzij anders bepaald in het inschrijvingsbestek van de betrokken percelen).

Zie tevens bepalingen in punt 4.9.3.2.

6.1.4. Elektriciteitsvoorziening

Zie bepalingen in punt 4.9.1.

6.2. BOUWKETEN / BOUWPLAATSLOKALEN

6.2.1. Organisatie en liggingmodaliteiten

Plaatsing van de bouwketen door de algemeen aannemer voor de volledige looptijd van de werkzaamheden in de op het bouwplaatsinrichtingsplan vastgelegde zone.

Voor een aannemer bouwketen plaatst, moet hij hiervoor toestemming vragen aan de ruwbouwaannemer om een plaats toegewezen te krijgen.

Gezien de beperkte ruimte kunnen voor het personeel bouwplaatslokalen worden ingericht in het gebouw met gesloten gevels en onder dak, op voorwaarde dat de algemene hygiëne- en gezondheidsregels worden nageleefd.

6.2.1. Aantal werknemers waarmee bij de dimensionering rekening moet worden gehouden

De afmetingen van de keten worden bepaald door de algemeen aannemer in functie van de schommelingen in het aantal eigen werknemers in de tijd en het aantal werknemers van zijn onderaannemers en van de andere uitvoerders.

De bouwketen moeten zo worden gedimensioneerd dat ze op al dan niet evolutieve wijze voldoende ruimte bieden voor het aantal werknemers dat op piekmomenten op de bouwplaats aanwezig is. Daarbij moet volgende berekeningsbasis worden genomen:

Werkkantoren:

Ze moeten worden uitgerust met een voldoende aantal tafels, stoelen en minstens één kast die op slot kan. De keten moeten in alle seizoenen worden verlucht en verlicht en tijdens de koude maanden worden verwarmd.

Refters: minimale oppervlakte: 1,50 m² per persoon

Ze moeten worden uitgerust met een voldoende aantal tafels, stoelen, een verwarmingsmiddel, een middel om etenswaren op te warmen en een middel om etenswaren te bewaren. Deze keten moeten in alle seizoenen worden verlucht en verlicht en tijdens de koude maanden worden verwarmd.

Kleedkamers:

Ze moeten worden uitgerust met kasten die op slot kunnen en die zijn voorzien van vakken voor natte kleren. Deze keten moeten in alle seizoenen worden verlucht en verlicht en tijdens de koude maanden worden verwarmd.

Sanitaire voorzieningen:

Urinoir: 1 per 20 personen.

Wc: 1 per 10 personen.

Wastafel: 1 per 10 personen.

Deze keten moeten in alle seizoenen worden verlucht en verlicht en tijdens de koude maanden worden verwarmd.

6.3. ONDERHOUD VAN DE SANITAIRE INSTALLATIES OP DE BOUWPLAATS

Gedurende de volledige looptijd van de werkzaamheden onderhoudt de algemeen aannemer deze installaties en houdt ze in goede bouw- en hygiënische staat (of laat ze onderhouden en in goede staat houden).

Volgende verplichtingen hebben betrekking op het chemisch sanitair:

Perfect schoon houden: minstens éénmaal per week het sanitair schoonmaken;

Dit sanitair ledigen:

Tijdens gewone periode, zo vaak als nodig afhankelijk van het personeel dat werkelijk op de bouwplaats aanwezig is;

's Zomers, verplicht minstens om de 7 kalenderdagen, zelfs om de 3 dagen afhankelijk van het personeel dat werkelijk op de bouwplaats aanwezig is en van de buitentemperatuur;

7. ORGANISATIE EN HULPVERLENING

8. 1.1 WAARSCHUWINGSMIDDELEN

De algemeen aannemer moet de terbeschikkingstelling van een vast telefoontoestel in de directieket voorzien.

Dit toestel om de hulpdiensten te bellen, moet tijdens de werktijden op de bouwplaats toegankelijk zijn (zie Bijlage 2: Affiche Bij ongeval”).

Toch kunnen draagbare telefoons (gsm's) dienen als middel om de hulpdiensten te bellen, voor zover de directieket niet voor iedereen toegankelijk is en de bezitter(s) niet permanent op de site aanwezig zijn.

9. 1.1 HULPMIDDELEN

1.1.1 EHBO'ers

Het minimumaantal EHBO'ers dat op de site beschikbaar moet zijn, is één EHBO'er per maximaal 20 op de bouwplaats aanwezige personen of 10% EHBO'ers in geval van meer dan 20 personen.

De EHBO'ers moeten op de bouwplaats perfect herkenbaar zijn, doordat ze een kenteken (op de helm gedrukt embleem, ...) dragen en moeten hun oorspronkelijke certificaat of hun geüpdatete certificaat van hun kennis en opleiding aan de preventie-instellingen kunnen voorleggen.

Elke aannemer moet in zijn BVGP de naam(namen) van zijn op de site aanwezige EHBO'er(s) vermelden.

1.1.1 Hulpmateriaal

Elke aannemer moet op de bouwplaats minstens over één gemakkelijk te transporteren verbandtrommel beschikken.

Deze verbandtrommels moeten zich op duidelijk aan de werknemers meegedeelde en makkelijke bereikbare plaatsen bevinden. De uiterste gebruiksdatum van de diverse producten in de verbandtrommels mag niet verstreken zijn.

1.1.1 Sanitaire keet

Als een werkgever meer dan 50 verzekerden op de bouwplaats tewerkstelt, moet minstens één sanitaire keet of een vergelijkbare installatie worden voorzien.

De keten of installaties moeten gemakkelijk met brancards toegankelijk zijn. Ze moeten worden uitgerust met de nodige installaties voor eerste hulp en dringende medische zorg.

1.1.1 Signalisatie en verzamelpunt

Er moet door de Bouwdirectie in samenspraak met de Opdrachtgever, de aannemers en de Coördinator een evacuatieplan worden opgesteld.

De verschillende verzamelpunten moeten duidelijk op de site worden aangegeven.

10. SAMENWERKINGSMODALITEITEN

1.1 VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSCOÖRDINATOR

1.1.1 Rol en opdracht

Er is voor de verwezenlijkingfase van de werkzaamheden een Coördinator aangesteld die belast is met de veiligheids- en gezondheidscoördinatie tussen de verschillende tussenkomende partijen op de bouwplaats (aannemer, zelfstandigen en onderaannemers). In dit kader is de aan deze Coördinator voorbehouden rol die betrekking heeft op de aannemers op de bouwplaats, vermeld in dit document.

Dit document heet het Veiligheids- en Gezondheidsplan (VGP).

De aannemers moeten bij hun bouwplaatsorganisatie rekening houden met de informatie-elementen die in dit VGP uitvoerig worden beschreven, wetende dat het VGP het voorwerp kan zijn van wijzigingen of aanvullingen waarover alle aannemers tijdens de werkzaamheden onmiddellijk zullen worden geïnformeerd, ofwel rechtstreeks door de Coördinator zelf in geval van aannemers van een opdracht rechtstreeks met de Opdrachtgever, ofwel door deze aannemers wanneer ze gebruikmaken van onderaannemers.

Autoriteit / verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheden van de Coördinator vastgelegd in het koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 9/01/2005 betreffende zijn tussenkomst wijzigen op geen enkele wijze de aard noch de omvang van de verplichtingen en verantwoordelijkheden van elke deelnemer aan de bouwwerkzaamheden of werkzaamheden van burgerlijke bouwkunde inzake veiligheid en bescherming van de gezondheid van de werknemers.

De coördinator heeft geen rechtstreeks gezag over het personeel van de aannemers behalve in de gevallen die duidelijk zijn bepaald in het koninklijk besluit van 25/01/2001 gewijzigd bij koninklijk besluit van 19/01/2005.

Deze opmerkingen worden overgemaakt aan de Opdrachtgever, zodat laatstgenoemde onmiddellijk actie kan nemen bij de betrokken aannemers. De Opdrachtgever beslist volledig vrij over het gevolg dat moet worden gegeven aan de aanbevelingen van de Coördinator. Toch informeert de coördinator de aannemer(s) onmiddellijk en rechtstreeks over zijn opmerkingen.

Coördinatiedagboek

Inhoud en doelstelling

Het coördinatiedagboek zorgt ervoor dat de Coördinator het verloop van zijn opdracht ten aanzien van de reglementering, de toezichthoudende overheden, de Opdrachtgever en alle andere in de werkzaamheden tussenkomende partijen, kan traceren.

Bewaring

Het dagboek moet op de bouwplaats in de directieket worden bewaard, in een kast die de Coördinator kan afsluiten. Deze bouwplaatskast blijft ten laste van de ruwbouw.

Overleg en informatie tussen de aannemers

Onderaanneming

Ieder aannemer (of zelfstandige) die werkt voor rekening van een andere aannemer om bouwwerken en werkzaamheden uit te voeren die laatstgenoemde wegens hun specifieke karakter niet zelf kan uitvoeren, wordt als onderaannemer beschouwd.

Zelf prefabelementen (type balken, vloeren, gevelpanelen, palen of dergelijke, enz.) verwerken of plaatsen, voor rekening van een leverancier of een fabrikant wordt beschouwd als een daad van onderaanneming en niet als een terbeschikkingstelling van werknemers.

Leveranciers, verhuurders, zelfstandigen en uitzendkrachten

Leveranciers die de materialen die zij leveren niet zelf verwerken of plaatsen, kunnen niet als onderaannemers worden beschouwd.

Verhuurders (firma's die voor rekening van een andere firma bouwmachines, -uitrustingen of -materieel, bijvoorbeeld steiger(s) verhuren) worden in principe niet beschouwd als onderaannemers, tenzij hun werkzaamheden op de bouwplaats risico's kunnen genereren (bijvoorbeeld: plaatsing van een torenkraan, een gevel- of hangsteiger, enz.).

Zelfstandigen worden als gewone aannemers beschouwd.

Nota: Ze moeten net als gewone aannemers een BVGP aan de Veiligheids- en gezondheidscoördinator overmaken (zie punt 7.4) dat voortvloeit uit hun eigen risicoanalyse.

Uitzendkrachten worden beschouwd als werknemers zoals de andere werknemers van de aannemer die hen op de beschouwde bouwplaats tewerkstelt. Ze hebben dezelfde verplichtingen als de andere werknemers, met name inzake het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

BVGP van de aannemers (Bijzonder veiligheids- en gezondheidsplan)

Volgens de bewoordingen van de referentieteksten moet elke aannemer na de risicoanalyse die hij moet uitvoeren over zijn bouwplaats en zijn verschillende werkzaamheden, de veiligheidsinstructies meedelen aan zijn personeel dat deze instructies gedurende de volledige looptijd van de werkzaamheden moet naleven.

Het BVGP (Bijzonder veiligheids- en gezondheidsplan) dat hij moet opstellen, voldoet aan deze eis.

Het is wenselijk dat de aannemer dit document vóór het begin van de werkzaamheden opstelt en het overmaakt aan de Coördinator, zodat deze het kan analyseren en zijn advies kan formuleren.

Dit document moet volgende informatie bevatten:

De werkmethodes van de aannemer die moeten worden gekozen, rekening houdend met de technische vooruitgang en de nieuwe bouwprocedures. De voorkeur moet uitgaan naar deze met rechtstreeks in de fabriek geïntegreerde beveiligingselementen;

De veiligheids- & gezondheidsmiddelen/maatregelen die hij voor zijn personeel voorziet en, indien mogelijk, de maatregelen die hij voorziet om de risico's die hij voor het personeel van de andere tussenkomende partijen die gelijktijdig werkzaamheden moeten uitvoeren genereert, te beperken.

Verspreiding van de documenten

De coördinator:

maakt het Veiligheids- en Gezondheidsplan over aan de Opdrachtgever en de Architect, zodat laatstgenoemden het kunnen overmaken aan de aannemers vóór aanbesteding of zodra ze zijn aangesteld; verspreidt zijn eigen bezoekdocumenten (verslagen van bezoeken, interventiefiches en kennisgevingen).

De Opdrachtgever en Bouwdirectie krijgen een kopie.

Nota: Hoewel de Coördinator niet bevoegd is om bevelen te geven aan het personeel van de aannemers, kan hij om sneller te kunnen optreden, zijn bezoekdocumenten eveneens rechtstreeks naar de aannemers sturen, zodat die er zo spoedig mogelijk rekening mee kunnen houden en de nodige maatregelen kunnen treffen.

11. VGM-ORGANISATIE

4.1. VGM-ORGANIGRAM

Zie contractor

4.2. VGM-DOELSTELLINGEN

- Zero VGM-ongevallen
- Zero VGM-incidenten
- Zero verontreiniging
- Zero inbreuken op de voorschriften van JDN/EEG

4.3. VGM-BELEID

Zie contractor

4.4. VGM-BEHEERSSYSTEEM

De opdrachtgever verplicht de aannemers over een beheersysteem te beschikken om de VGM-aspecten van het project efficiënt te beheren. De verschillende niveaus zijn:

Strategisch niveau:	Beleid, engagement, benadering, missie, doelstellingen, KPI's, communicatie, enz.: Waar willen wij naartoe?
Tactisch niveau:	VGM-handboek, contracten, sleutelprocedures, modeldocumenten, interne audits van het systeem, enz.: Wat willen wij doen?
Operationeel niveau:	Voorlichting, instructies, voorschriften, vergunningen, inspecties, interne audits van bouwplaatsen, enz.: Hoe willen wij dat doen?

4.5. INTEGRATIE VAN HET BEHEERSSYSTEEM

- De beheersystemen van de stakeholders (Klant, aannemers, enz.) moeten zodanig worden geïntegreerd om een gecoördineerd, samenhangend en coherent beheer van de VGM-aspecten van het project toe te laten. Bijgevolg moeten de aannemers ervoor zorgen:
- Hun VGM-beleid zodanig te herzien om in het kader van dit project coherent te zijn met het VGM-beleid van MALT-INOOFER en dezelfde doelstellingen te beogen.
- Hun VVGMP, de risicoanalyse per taak, procedures, instructies en registraties te herzien en up-to-date te houden om te voldoen aan de eisen van het VGP
- De aannemers moeten de continue verbetering verzekeren ('Plan – Do – Check – Act' aanpak) van hun procedures om in de loop van het project een continue en dynamische risicoanalyse te kunnen uitvoeren.

4.6. VGM-VOORSCHRIFTEN

4.6.1. Preventiehiërarchie

De bouwdirectie belast met de uitvoering neemt persoonlijk het toezicht op de naleving van de veiligheidsinstructies en de bepalingen van dit veiligheids- en gezondheidsplan op zich en wijst hiervoor een veiligheidsverantwoordelijke aan. Hij is in ieder geval verantwoordelijk voor een veilige uitvoering van de opdracht. Hij ziet er op toe dat zijn realisatie of die van zijn onderaannemers, zelfs indien deze onvolledig afgewerkt is, veilig wordt achtergelaten of de toegang ertoe fysiek onmogelijk wordt gemaakt. Hij staat in voor de goede staat van de aangebrachte beveiligingen, ook indien hij tijdelijk van de werf afwezig zou blijven.

4.6.2. Toezicht en sancties

De bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, de veiligheidscoördinator-verwezenlijking of de aangestelden heeft (hebben) steeds het recht de werkzaamheden te controleren, het gebruik van onveilig materieel, werktuigen en/of werkmethoden te verbieden en de werken te stoppen, indien naar zijn (haar) mening het werk zelf, of de manier van uitvoeren gevaarlijk is. De aannemer zal derhalve zonder uitstel gevolg geven aan de door hen geformuleerde opmerkingen op het vlak van veiligheid, gezondheid en hygiëne.

In geval correcties en/of aanvullende maatregelen op gebied van veiligheid en/of gezondheid en/of milieu uitgevoerd moeten worden, kunnen de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering of aangestelden beslissen deze uit te voeren op kosten van de onderneming(en) die in gebreke blijft (blijven).

In geen geval zal het eventueel stilleggen van de werken, om veiligheids- en gezondheidsredenen, bijkomende kosten voor de opdrachtgever, een verlenging van de uitvoeringstermijn of een verstoring van de planning met zich meebrengen.

Iedere werknemer heeft de plicht tekortkomingen of onveilige situaties, zelfs deze waarvan hijzelf de oorzaak niet is, onmiddellijk (schriftelijk) te melden. Elke melding zal met de nodige aandacht door de veiligheidscoördinator worden geregistreerd in het coördinatiedagboek.

Personen die de veiligheids-, gezondheids- en milieu richtlijnen niet naleven, zich niet kunnen identificeren of niet kunnen aantonen de juiste veiligheidsinstructies gekregen te hebben, zullen van de bouwplaats gezonden worden.

4.6.3. Interne voorlichting en instructies

Iedereen die de bouwplaats betreedt zal door de bouwdirectie belast met de uitvoering op de hoogte worden gebracht van de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften die gelden op de site van Arresthuis Antwerpen (zie bijlage 1).

Elke persoon die op deze bouwplaats werkt moet uitvoeren zal minstens vóór de aanvang van zijn activiteiten een “start-werkmeeting”, ingericht door de bouwdirectie belast met de uitvoering, bijwonen waarop de veiligheidsvoorschriften voor het werken op de site toegelicht worden.

Een toolboxmeeting wordt minstens iedere maand gehouden met de eigen werknemers en/of met werknemers uit de onderaanneming(en). Indien een aannemer niet deelneemt aan de toolboxmeeting van de bouwdirectie belast met de uitvoering, moet hij die zelf organiseren. Het onderwerp is vrij te kiezen, i.f.v. de actualiteit kan een onderwerp opgelegd worden door de de opdrachtgever of de veiligheidscoördinator-verwezenlijking. Iedere persoon die de toolboxmeeting bijgewoond heeft moet dit registreren op het document dat de toolboxmeeting behandelt. Deze registratie moet aan de veiligheidscoördinator-verwezenlijking overgemaakt worden.

4.6.4. Certificaten en erkenningen

Bevoegdheidsverklaringen en andere veiligheidsattesten, die een wettelijke achtergrond hebben, moeten door een in België erkende instelling uitgereikt worden, of in België erkend zijn.

12. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

5.1. VERANTWOORDELIJKEN

5.1.1. Opdrachtgever

- Stelt de VGM-coördinator aan
- Bepaald de nodige middelen voor de organisatie van de VGM-coördinatie
- Deelt aan de VGM-coördinator de tussenkomende partijen en alle nuttige informatie mee voor het beheer van de VGM-aspecten
- Stelt de planning op voor de uitvoering van de werken en informeert de Contractanten
- Deelt aan de Contractanten de specifieke bouwplaats risico's en de preventie- en beschermingsmaatregelen mee
- Organiseert het VGM-onthaal en de toegangscontrole op de bouwplaats
- Integreert de VGM-aspecten in de technische activiteiten
- Ziet erop toe dat alle partijen zich naar de VGM-instructies schikken
- Beheert de beveiliging van de uitvoeringsmiddelen en de vergunningen voor de uitvoering van werken
- Beslist inzake de nutsvoorzieningen, het contractordorp, de toegang voor de voertuigen, de plaats van het gereedschap, de opslagzones, enz.
- Voert inspecties en audits uit
- Ziet erop toe dat de stakeholders de acties toepassen die in de coördinatievergaderingen worden beslist
- Verplicht de contractanten om aan de VGM-coördinator de nodige informatie mee te delen voor de opstelling van het postinterventiedossier
- Deelt de voorschriften en instructies van JDN/EEG mee en ziet toe op hun inachtneming
- Stelt alles in het werk om risicosituaties te identificeren en te beheersen

5.1.2. VGM-Coördinatoren adjunct-coördinatoren

- Stelt het VGP op en houdt dit up-to-date in de loop van het project
- Deelt het VGP aan de stakeholders mee
- Geeft advies, controleert en geeft zijn goedkeuring voor de door de Contractanten voorgelegde BVGP's en risicoanalyses per taak
- Organiseert een kick-off meeting met de Contractanten om de VGM-voorschriften vóór het begin van de bouwplaats uit te leggen
- Organiseert de coördinatiestructuur en de coördinatievergaderingen
- Houdt het coördinatiedagboek bij (coördinatiedossier)
- Stelt aan het einde van het project het postinterventiedossier op
- Voert de coördinatie risicoanalyse uit en houdt die up-to-date
- Ondersteunt en coacht de stakeholders zodat zij de coördinatie tools efficiënt kunnen gebruiken
- Voert inspecties en audits uit en ziet erop toe dat de Contractanten zich aan de lokale reglementen en voorschriften houden.
- Ziet toe op de follow-up van de acties beslist in de VGM-coördinatievergaderingen.
- Stelt het postinterventiedossier samen Overhandigt aan het einde van de bouwplaats het coördinatiedossier aan JDN/EEG
- Deelt de voorschriften en instructies van algemeen aanemer mee

- Helpt de op de bouwplaats tussenkomende partijen bij de inachtneming ervan
- Stelt alles in het werk om risicosituaties te identificeren en te beheersen

5.1.3. Contractanten

Zorgen voor de voorafgaande kennisgeving bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg binnen de gestelde termijnen en na eerst bij de VGM-coördinator te hebben gecontroleerd of de FOD al een bouwplaats nummer heeft meegedeeld. De eerste tussenkomende partij is belast met de voorafgaande kennisgeving van de bouwplaats 15 dagen vóór het begin van de werken.

Stellen een BVGP op met inachtneming van:

- De eisen van het VGP en van de coördinatierisicoanalyse
- De voorschriften en instructies van AAN en van de bouwplaats
- De wettelijke en reglementaire VGM-eisen
- Een specifieke risicoanalyse per taak voor de geplande werken.
- Delen aan de VGM-coördinator en aan JDN/EEG de preventie- en beschermingsmaatregelen mee verbonden aan de werken onder hun verantwoordelijkheid en aan die van hun onderaannemers.
- Delen vóór het begin van de werken, aan JDN/EEG en aan de VGM-coördinator hun behoeften mee qua opslagruimte, laad-, los-, hef- en hijstoestellen, nutsvoorzieningen, energie, bouwsteigers en andere collectieve beschermingsmiddelen.
- Zorgen voor een voldoende VGM-ondersteuning op de bouwplaats van de activiteiten onder hun verantwoordelijkheid en toegang voor de medewerkers belast met deze ondersteuning tot alle nuttige advies voor de organisatie van de VGM-aspecten.
- Zorgen voor de coördinatie van de werken van hun onderaannemers en delen hun de instructies van JDN/EEG en van de VGM-coördinator mee.
- Organiseren vóór het begin van de werken op de bouwplaats de deelname van hun arbeiders en onderaannemers aan het door JDN/EEG georganiseerde VGM-onthaal.
- Organiseren een specifiek onthaal betreffende de bouwplaatsrisico's voor hun werknemers en onderaannemers
- Organiseren regelmatig en op verzoek van AA en van de Coördinator VGM-informatie- en overlegsessies (Toolbox meetings)
- Nemen proactief deel aan de VGM-kick-off meeting en coördinatievergadering
- Integreren de VGM-instructies en -voorschriften in het beheer van hun activiteiten en nemen de door AAN of door de Coördinator geëiste preventieve en corrigerende acties
- Voeren hun VVGMP, hun specifieke risicoanalyse, vergunningen voor de uitvoering van werken en beveiliging van de uitvoeringsmiddelen uit
- Voeren regelmatig VGM-inspecties uit van hun arbeiders en onderaannemers om de inachtneming van de VGM-instructies of -voorschriften te controleren. Bij vastgestelde afwijkingen, nemen de Contractanten de nodige correctieve actie met het oog op hun overeenstemming
- De contractanten zijn verplicht om AAN of de Veiligheidscoördinator de nodige inspecties of audits te laten uitvoeren en moeten hun hiertoe de nodige documenten overhandigen (procedures, modeldocumenten, aanwezigheidsregistraties, enz.) voor het beheer van de VGM-aspecten.
- Bezorgen de VGM-coördinator de nodige informatie voor de opstelling van het postinterventiedossier
- Verplichten hun arbeiders en onderaannemers om vóór het begin van elke taak een last minute risicoanalyse (LMRA) uit te voeren
- Delen hun arbeiders en onderaannemers de veiligheidsvoorschriften mee en stellen alles in het werk om risicosituaties te identificeren en te beheersen. Zien toe op de naleving van deze voorschriften.

5.2. PROCEDURES

AAN en de VGM-coördinator zullen er in het bijzonder op toezien dat het VGM-beheersysteem van de contractanten de volgende procedures bevat:

- Procedure voor de risicoanalyse (inclusief de LMRA)
- Competentiebeheer
- Procedure voor de controle van de uitrustingen
- Mededeling van de aan het project verbonden specifieke VGM-aspecten (onthaal, toolbox meetings, enz.)
- VGM-toezicht en uitvoering van inspecties.

AAN en de veiligheidscoördinator behouden zich het recht voor om in de uitvoeringsfase specifieke audits van deze procedures uit te voeren.

Op elk moment moet de contractant op basis van de veiligheidspaspoort of van registraties (diploma, competentiematrix, enz.) de competenties van zijn arbeiders kunnen aantonen.

5.3. WERKMETHODES, GEREEDSCHAPPEN EN DOCUMENTBEHEER

Vóór de uitvoering van zijn werken op de bouwplaats moet de contractant nauwkeurige werkmethodes opstellen en samen met zijn BVGP en de risicoanalyse(s) per taak aan MALT-INOFER en de VGM-coördinator overmaken. De contractant moet ervoor zorgen dat het verband tussen zijn werkmethodes en de risicoanalyse per taak duidelijk is. Hij moet in voldoende preventie- en beschermingsmaatregelen voorzien. Indien hij met onderaannemers werkt, moet de contractant de door hun opgestelde werkmethodes en risicoanalyses goedkeuren.

De contractant en zijn onderaannemers moeten ervoor zorgen dat al hun uitrustingen, systemen, machines, producten, meetinstrumenten, enz. goed werken, gekalibreerd zijn, geschikt voor het gebruik en wanneer nodig geïnspecteerd en gecertificeerd. Deze laatste elementen moeten volledig gedocumenteerd zijn (controleverslagen, gebruiksaanwijzingen, MSDS-informatiebladen, enz.).

De contractant verzekert dat al zijn gereedschap, uitrustingen, materialen, stoffen, enz. op een veilige wijze voor zowel personen als het milieu worden gebruikt, gehanteerd, opgeslagen, vervoerd of geïnstalleerd. Voorafgaande aan het begin van de werken, moet de contractant aan de opdrachtgever van de betrokken werken of perceel en aan de VGM-coördinator als volgt mededelen: (met een werkschema en -planning)

- Zijn behoeften inzake opslagruimte en vrachtwagentoegang
- Zijn behoeften inzake laad- en lostoestellen, kranen, hoogwerkers, enz.
- Zijn behoeften inzake energie, licht, water, enz.

5.4. DOOR DE CONTRACTANT TE LEVEREN VEILIGHEIDSDOCUMENTEN

5.4.1. Vóór het begin van de werken op de bouwplaats

- BVGP + werkmethodes + specifieke risicoanalyses per taak
- SDS-informatiebladen
- Kennisgeving aan de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg in het geval van tijdelijke en mobiele bouwplaatsen

De lijst van het personeel (werknemers, onderaannemers) dat hij van plan is op de bouwplaats tewerk te stellen en een kopie van de A1 (E101) Limosa-documenten moeten vóór het begin van de tewerkstelling op de bouwplaats aan de VGM-coördinator worden voorgelegd. Bij het door AAN georganiseerde onthaal kan de bewaking op de bouwplaats een identiteitsbewijs verzoeken.

5.4.2. Na het einde van de werken op de bouwplaats

- BVGP + werkmethodes + specifieke risicoanalyses per taak
- SDS-informatiebladen
- Kennisgeving aan de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg in het geval van tijdelijke en mobiele bouwplaatsen

5.5. BEHEER VAN DE WIJZIGINGEN

Elke afwijking ten opzichte van de technische specificaties of werkmethodes moet door MALT-INOFER tijdens de coördinatievergaderingen worden goedgekeurd.

5.4. FOLLOW-UP VAN DE PRESTATIES

13. VGM-COÖRDINATIEBEHEER

6.1. VGM-COÖRDINATIEVERGADERING

De VGM-coördinatievergadering heeft tot doel:

Informatie, overleg en communicatie over de veiligheidsaspecten met de stakeholders.

De organisatie van VGM-vergaderingen op initiatief van de Veiligheidscoördinator of eventueel op verzoek van MALT-INOFER, van de MALT-INOFER-projectmanager, van de algemeen aannemer of van een onderaannemer.

De coördinatievergadering is samengesteld uit:

- De VGM-coördinator en/of zijn adjunct
- De projectverantwoordelijke van BH
- Indien nodig de IDPBW-vertegenwoordigers van AAN
- Andere uitgenodigde partijen afhankelijk van de planning en van de agendapunten: later te bepalen door BH of de VGM-coördinator

Opmerking: Ter aanvulling van de coördinatievergaderingen moeten de VGM-aspecten worden geïntegreerd (AAN en contractanten).

6.2. VGM-STRUCTUUR VAN DE CONTRACTANTEN

De medecontractanten zijn belast met de organisatie van de VGM-aspecten van hun activiteiten om hun werken in alle veiligheid uit te voeren met inachtneming van zowel de wettelijke verplichtingen als de contractuele VGM-voorschriften (met inbegrip onder meer van het BVGP).

Zoals contractueel bepaald, zal elke contractant een VGM-contactpersoon aanstellen die met de VGM-coördinator zal samenwerken.

Met het oog op een efficiënte coördinatie van de VGM-aspecten op de bouwplaats, zal de VGM-contactpersoon alle informatie met betrekking tot de werken (met inbegrip van zijn onderaannemers) aan de VGM-coördinator meedelen.

- De VGM-structuur van de contractanten is als volgt samengesteld:
- De preventieadviseur (niet noodzakelijkerwijs op de bouwplaats)
- De bouwplaats verantwoordelijke (VGM-contactpersoon)

6.3. ALGEMEEN VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN

Het Veiligheids- en gezondheidsplan: Dit document wordt vóór het begin van de werken opgesteld en wordt in de verschillende fasen van de bouwplaats door de VGM-coördinator bijgewerkt. Dit document moet de VGM-doelstellingen bepalen van het gehele project. Het moet toelichten op welke wijze de belangrijke veiligheidselementen worden beheerd door details te geven over goede praktijken met verwijzing naar de werkmethodes, veiligheidsvoorschriften of follow-up-overeenkomsten. Een specifiek en beknopt plan geniet de voorkeur op een uitvoerig document dat vanuit praktisch oogpunt beperkt is.

6.4. BIJZONDERE VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPANNEN

Het geheel van informatie betreffende de specifieke veiligheids- en gezondheidsrisico's verbonden aan de activiteiten uitgevoerd door een contractant en zijn onderaannemers. Het BVGP wordt opgesteld door de contractant en houdt rekening met het VGP dat de VGM-coördinator hem heeft overhandigd.

Minimaal één week vóór het begin van de werken van elke contractant of onderaannemer, moeten de contractanten hun BVGP aan de VGM-coördinator sturen.

De VGM-coördinator zal zijn opmerkingen 48 uur na ontvangst van de BVGP's aan de Contractanten sturen. Eventueel kan een technische vergadering worden georganiseerd.

6.4.1. Het BVGP van de contractant moet minimaal de volgende elementen bevatten:

1. Identificatie van de onderneming met vermelding van:
2. De algemene gegevens van de onderneming (adres, telefoon, fax, enz.).
3. De personen van de hiërarchische lijn (DG, Directeur, Beheerder, Werkleider, Ploegbaas, enz.).
4. De gegevens van de Verantwoordelijken op de bouwplaats (telefoon, fax en gsm).
5. De Adviseur voor preventie en bescherming op het werk (telefoon, fax en gsm).
6. Het op de bouwplaats geplande aantal arbeiders.
7. De competenties van de medewerkers (hoogwerker, steigers, besloten ruimte, enz).
8. De lijst van de eventuele onderaannemers en hun gegevens.
9. Een gedetailleerde planning.
10. De organisatie van eerste hulp (maatregelen op de bouwplaats aan te plakken):
11. Wat doen bij een ongeval (in te voeren procedure)?
12. Wie contacteren (EHBO'er, ploegbaas, nuttige telefoonnummers, enz.)?
13. Adres en lokalisatie van het dichtstbijzijnde ziekenhuis (tracé op wegenplan)?
14. Waar bevinden zich de EHBO-kits / eerstehulp post?
15. De organisatieplannen van de bouwplaats:
16. Algemene situatietekening van de bouwplaats.
17. Signalisatieplan van de bouwplaats.
18. Plannen van de bouwplaats schuttingen, toegangen, doorgangen voor derden, doorgang voor de bouwplaats.
19. Inrichtingsplan van de bouwplaats (opslag, bouwplaats keten, silo's, kranen, enz.).
20. Een overzicht van de geplande uitvoeringsfasen met vermelding van de werkmethodes en van de gebruikte uitrustingen, machines, enz.
21. Een korte beschrijving van het werk (fasering).
22. Een montage methode: met een duidelijke kinematische en schematische voorstelling.
23. Een specifieke risicoanalyse.
24. De lijst van de gebruikte gevaarlijke producten met hun MSDS-informatiebladen

6.4.2. Bijlagen:

1. de VGM-productinformatiebladen van de gebruikte gevaarlijke producten;
2. kopieën van de PV's van de reglementaire periodieke controles;
3. kopieën van de reglementaire kennisgevingen;
4. middelen voor de informatie en voorlichting van de arbeiders;
5. een beschrijving van de bouwplaats organisatie (situatietekening van de bouwplaats = bouwplaats keten, opslag, gevaarlijke producten, machines, verkeer, enz.);
6. alle andere documenten en informatie betreffende de veiligheid en de gezondheid op de bouwplaats.

6.5. COÖRDINATIE RISICOANALYSE

6.5.1. De coördinatie risicoanalyse:

Beoogt niet een nauwkeurige analyse te geven van alle taken van de onderaannemers maar wel een analyse van de risico's die voortvloeien uit de gelijktijdige of achtereenvolgende uitvoering van werken door verschillende contractanten op de bouwplaats (coördinatie risico's) + de specifieke bouwplaats risico's. De analyse van de specifieke risico's verbonden aan de verschillende activiteiten vallen onder de verantwoordelijkheid van elke medecontractant.

Bestaat erin, met het oog op de beperking van de coördinatie risico's, aanvullende preventie maatregelen te bepalen aan die waarin de toepasselijke reglementen voorzien.

Na onderzoek van aangeleverde bouwplannen en het bouwplaatsbezoek en overleg met de projectmanager van de bouwheer, heeft deze analyse heeft een aantal belangrijke risico's beoordeeld:

- Bouwplaats bevindt zich in een gebouw dat in gebruik blijft door de bouwheer;
- Toegang van het personeel van de opdrachtgever tot de site;
- Toegang contractors tot de work area;
- Levering van goederen in de werk area;

- Ontkenning van de site en de werken;
- Kruisen intern en extern verkeer;
- Laden/lossen en bouwplaats verkeer;

- Warmtewerken;
- Werken op een hoogte;
- Gebruik van stellingen;

- Elektrisch gevaar (gebruik van elektrisch apparatuur);

De preventiemaatregelen en nodige acties zijn opgesomd in bijlage 2: "Coördinatie risicoanalyse".

6.6. ANALYSE VAN DE TAKEN VAN DE CONTRACTANT

Elke contractant is verantwoordelijk voor de risicoanalyse van zijn activiteit en de vaststelling van de nodige preventiemaatregelen om die risico's te beperken.

Deze analyse berust op de toepasselijke reglementen, op de aanvullende veiligheidsmaatregelen en op de risico's + preventiemaatregelen opgesomd in het VGP.

Elke contractant moet een bijzondere aandacht schenken aan de risico's verbonden aan zijn werken.

6.7. LAST MINUTE RISICOANALYSE

De LMRA heeft tot doel dat de arbeiders, net vóór ze aan het werk gaan, nog een laatste keer de lijst overlopen van de uit te voeren taken, van de te gebruiken werkmethode, van de aanwezige risico's en gevaren en, ten slotte, de wijze waarop zij deze risico's en gevaren kunnen vermijden of beperken.

Bij de uitvoering van de werken kunnen de omstandigheden namelijk veranderd zijn ten opzichte van het moment waarop de risicoanalyse werd uitgevoerd. Het meest treffende voorbeeld hiervan zijn de weersomstandigheden (regen, vorst, enz.), maar er kunnen in de betrokken zone ook wegenwerken worden uitgevoerd, een verkeerd geparkeerde auto die de toegang blokkeert, enz.

6.8. COÖRDINATIEDAGBOEK

Het coördinatiedagboek bevat alle opmerkingen van alle op de bouwplaats tussenkommende partijen. De VGM-coördinator is belast met het up-to-date houden van dit dagboek. Dit dagboek bevat in het bijzonder de lijst van de genomen veiligheidsacties en het overzicht van de vragen, opmerkingen en aanmerkingen van de tussenkommende partijen in de uitvoeringsfase van de werken.

6.9. *POST INTERVENTIE DOSSIER*

Het post interventie dossier is verplicht op alle bouwplaatsen waar coordinatie moet worden georganiseerd en wordt reeds bij aanvang geopend. Het dossier moet voor uitvoerders van eventuele latere werkzaamheden, nuttige documenten bevatten m.b.t. veiligheid en gezondheid, aangepast aan de kenmerken van het bouwwerk. De opdrachtgever dient het post interventie dossier bij te houden. De veiligheidscoördinator draagt het post interventie dossier over aan de bouwheer en maakt hiervoor een proces-verbaal op volgens art. 22 van het KB van 25 januari 2001.

De inhoud van dit document omvat het volgende:

- Architecturale, technische en organisatorische elementen i.v.m. de verwezenlijking, instandhouding en onderhoud van het gebouw (as-built-plannen).
- Informatie voor uitvoerders van later te voorziene werkzaamheden bv. onderhoud, herstellingen, vervangingen, ontmantelingen van installaties en/of constructie-elementen.
- De verantwoording van de materiaalkeuzes. Wat waren op het moment van de bouwfase de redenen om welbepaalde materialen te gebruiken.
- Inhoud aanvullen met technische fiches van alle materialen en alle keuringen en certificaten.
- Alle af te leveren documenten worden opgemaakt volgens het model van de aanbestedende overheid. Deze modellen worden afgeleverd bij gunning.

14. BESCHRIJVING VAN DE RISICOVELDEN

7.1. MAATREGELEN ALS GEVOLG VAN DE AARD VAN HET BOUWWERK

- Werken worden uitgevoerd in een gebouw die op dat moment in gebruik is => maatregelen te nemen opdat interferenties met het personeel vermeden worden;
- Sloop- en ontmantelingswerken;

7.2. MAATREGELEN ALS GEVOLG VAN DE WEDERZIJDSE INWERKING VAN ACTIVITEITEN VAN DIVERSE TUSSENKOMENDE PARTIJEN DIE TEGELIJKERTIJD OP DE TMB AANWEZIG ZIJN

Elke aannemer moet, voor elk van zijn activiteiten zijn risicoanalyses uitwerken, detailleren en vooral de beveiligingsmaatregelen éénduidig beschrijven. De bouwdirectie belast met de uitvoering is tegenover de opdrachtgever en ook voor hun onderaannemers aansprakelijk voor het deskundig en tijdig uitwerken van hun risicoanalyses.

De risicoanalyse geeft aan welk belang er wordt gehecht aan een goede werforganisatie en samenwerking, teneinde de veiligheid van de werknemers te bevorderen. Ze dient slechts als model. De aannemers kunnen er zich niet op beroepen om onvolkomenheden in hun preventiebeleid, waarvoor zij zelf ten allen tijde de volledige verantwoordelijkheid dragen, te rechtvaardigen.

7.3. MAATREGELEN ALS GEVOLG VAN DE WEDERZIJDSE INWERKING VAN ALLE INSTALLATIES OF ALLE ANDERE ACTIVITEITEN OP OF IN DE NABIJHEID VAN DE BOUWPLAATS

Het bedrijf blijft in werking tijdens de bouwwerken, men dient erop toe te zien dat de werkzaamheden van het bedrijf niet gehinderd of verstoord worden. Er mag eveneens geen toegang zijn voor de werknemers van het bedrijf tot de bouwplaats.

7.4. MAATREGELEN ALS GEVOLG VAN MOGELIJKE LATERE BOUWWERKEN AAN HET BOUWWERK

Deze maatregelen worden opgenomen in het postinterventiedossier.

7.5. SPECIFIEKE MAATREGELEN MET BETREKKING TOT GEVAARLIJKE WERKZAAMHEDEN (ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 26§1 VAN HET KB)

7.5.1. Werkzaamheden die de werknemers aan gevaren van bedelving, wegzinken of vallen blootstellen

- Niet van toepassing

7.5.2. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan chemische of biologische agentia

Gebruik van de juiste collectieve en persoonlijke beschermingsmaatregelen in overeenstemming met de MSDS fiches van de gebruikte producten, met voorrang aan inherent veiligere agentia. In het huidige bestek worden geen chemische of biologische agentia voorgeschreven. Eventuele chemische of biologische agentia die toegepast moeten voorafgaandelijk gemeld worden aan de veiligheidscoördinator-verwezenlijking.

Bij indiening van het dossier maakt de inschrijver een overzicht op van de te gebruiken producten zodat een tijdige inschatting mogelijk wordt en de juiste PBM's tijdig ter beschikking gesteld worden.

7.5.3. Werkzaamheden met ioniserende stralingen

- Niet van toepassing

7.5.4. Werkzaamheden in nabijheid van elektrische hoogspanningslijnen of –kabels of van leidingen onder een inwendige druk van 15 bar of meer

- Zie RA van Project coordinator

7.5.4. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan risico op verdrinking

- Niet van toepassing

7.5.5. Ondergrondse werken en tunnelwerken

- Niet van toepassing

7.5.6. Werkzaamheden met duikuitrusting

- Niet van toepassing

7.5.7. Werkzaamheden onder overdruk

- Zie RA Project VCS

7.5.8. Werkzaamheden waarbij springstoffen gebruikt worden

- Idem

7.5.9. Werkzaamheden in verband met de montage of demontage van geprefabriceerde elementen

- Niet van toepassing

7.5.10. Het graven van sleuven of putten van meer dan 1,20m diepte en het werken aan of in deze putten

- Zie RA PVCS

7.5.11. Het werken in de onmiddellijke nabijheid van materialen zoals drijfzand of slib

- Idem

7.5.12. Het werken met een valgevaar van een hoogte van 5m of meer

- Idem

15. JURIDISCH KADER

Voornaamste referentieteksten van de overheid betreffende de veiligheid en gezondheid van de werknemers bij de uitvoering van hun werk op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Deze teksten waaraan wordt gerefereerd en die de toepassing betreffen van maatregelen om arbeidsongevallen te voorkomen en om de veiligheid en gezondheid van de werknemers bij de uitvoering van hun werk op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen te verbeteren, zijn met name de volgende:

9.1. EUROPESE RICHTLIJNEN

- Richtlijn 2006/42/EG van 17 mei 2006 aangepast door 2009/127/CE betreffende machines en tot wijziging van Richtlijn 95/16/EG
- Richtlijn 89/655/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats
- Richtlijn drukapparatuur 97/23/EG
- Richtlijn drukvaten van eenvoudige vorm 2009/105/EG
- Verordening Bouwproducten 05/2011/EU
- Richtlijn Elektromagnetische compatibiliteit 89/336/EEG
- Richtlijn Laagspanning 2006/95/EG
- Richtlijn Persoonlijke beschermingsmiddelen 89/686/EEG
- Richtlijn ATEX 94/9/EG
- Richtlijn ATEX 1999/92/EG
- Richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk
- Richtlijn 2009/104/EEG van de Raad van 16 september 2009 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats
- Richtlijn 98/24/EG van de Raad van 7 april 1998 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers tegen risico's van chemische agentia op het werk
- Richtlijn 89/656/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor het gebruik op het werk van persoonlijke beschermingsmiddelen door de werknemers
- Richtlijn 92/58/EEG van de Raad van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften voor de veiligheids- en/of gezondheidssignalering op het werk
- Richtlijn 89/654/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaatsen
- Richtlijn 92/57/EEG van de Raad van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen
- Richtlijn 2000/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk
- Richtlijn 2009/148/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk
- Richtlijn 2004/40/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia

- Richtlijn 2003/10/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 februari 2003 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (lawaai)
- Richtlijn 2002/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (mechanische trillingen)
- Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk
- Richtlijn 96/29/Euratom van de Raad van 13 mei 1996 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming van de gezondheid der bevolking en der werkers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren

9.2. *BELGISCHE EN/OF LOKALE REGLEMENTEN*

- De codex over het welzijn op het werk en zijn uitvoeringsbesluiten;
- Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, zijn uitvoeringsbesluiten, onder meer het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, gewijzigd door het KB van 19 januari 2005
- De voorschriften van het ARAB en het AREI en hun uitvoeringsbesluiten
- Exploitatie- en milieuvergunningen

16. BIJLAGEN

BIJLAGE 1: RISICOBEOORDELING PROJECTEN

BIJLAGE 2: INTENTIE VERKLARING

BIJLAGE 3: NOODNUMMERS

BIJLAGE 01: RISICOBEOORDELING PROJECT

TYPE WERKZAAMHEDEN EN DISCIPLINES

STAP 1

1.1. Afbraakwerken

- Bouwkunde
- Elektriciteit
- Piping
- HVAC
- Koeling
- Brandbeveiliging
- Machines

1.2. Grondwerken

- Graaf-en grondwerken
- Rioleringswerken
- Ondergrondse energieën
- Wegeniswerken
- Groen- en omgevingsaanleg

1.3. Bouwkundige werken

- Funderingswerken
- Rioleringswerken
- Betonwerken
- Staalwerken
- Metselwerken

1.4. Dakwerken

- Daktimer
- Dakisolatie
- Dakdekking
- Verluchting
- Dakafvoeren
- Zonnepanelen

1.5. Buitenschrijnwerk

- Deuren
- Ramen
- Glaswerken
- Sectionaal poorten

1.6. Elektrische werken

- Hoogspanning
- Laagspanning
- Databekabeling
- Automatisatie
- Beveiliging

1.7. Piping

- Sanitair
- Water
- Gassen
- Perslucht
- Processystemen

1.8. HVAC

- Kantoren
- Productie chemie
- Productie farma
- Laboratorium
- Cleanrooms
- Technische lokalen
- Koeling

1.9. Brandveiligheid

- Ondergronds brandwaternet
- Sprinklerinstallatie
- Installatie evacuatie
- Installatie alarmoproep

1.10. Afwerking

- Pleisterwerken
- Gipskarton: wanden
- Gipskarton: plafonds
- Glaswanden
- Systeemplafonds
- Chape- en dekvloeren
- Vloeren
- Epoxy vloeren
- Parket
- Schilderwerken

1.11. Binnenschrijnwerk

- Los meubilair
- Vast meubilair
- Keuken
- Machines

1.12. Andere

- ...

OPSOMMING VAN TAKEN EN RISICOVOLLE ACTIVITEITEN STAP 2

2.1. Omgevingsrisico's

- Afbraakwerken
- Graafwerken (ondergrondse leidingen)
- Werken in verontreinigde grond
- Onderbroken weg / doorgang
- Intern verkeer (heftruck)
- Intern verkeer (vrachtverkeer)
- Werken aan elektrische kringen
- Werken aan heet water
- Werken aan stoom
- Werken aan leidingen onder druk
- Werken aan chemische leidingen
- Werken in productieomgeving
- Werken in EX-omgeving
- Werken in enge ruimte
- Werken in radio actieve ruimte
- Werken in biologische labo's

2.2. Taakrisico's

- Werken op hoogte
- Betreden van daken
- Gebruik van stellingen
- Gebruik van hoogwerker / schaarlift

- Gebruik van heftruck
- Kraanwerken
- Takelwerken
- Heffen en tillen van lasten
- Opslag van materialen
- Laswerken
- Slijpwerken
- Warmtewerken
- Gebruik van gevaarlijke producten
- Werken aan radioactieve bronnen
- Afbraak van luchtkanalen
- Buitendienststelling HVAC
- Openen van leidingen
- Onderbreken van sprinklers
- Onderbreken van veiligheidsvoorzieningen
- Afvalverwerking
- Verwijderen asbesthoudend materiaal
- Werken met gascilinders
- Gebruik van verspannende machines

2.3. Andere

- ...

RISICO INVENTARISATIE STAP 3

3.1. Omgevingsrisico's

- Explosiegevaar
- Brandgevaar
- Verbrandingsgevaar
- Gevaar op verstikking
- Geurhinder
- Spil van gevaarlijke agentia
- Bodemverontreiniging
- Geluidshinder

3.2. Elektriciteit

- Elektrocutie
- Statische energie
- Kortsluiting
- Uitschakelen installatie / proces

3.3. Valgevaar

- Val- en struikelgevaar
- Vallen van hoogte
- Vallen van materialen

3.4. Bloodstelling

- Vervuilde grond
- Chemische agentia
- Ioniserende stralen
- Niet-ioniserende stralen
- Radioactieve straling
- Stof
- Asbest
- Dampen en gassen

3.5. Energieën

- Lekken van gasleiding
- Lekken van koud waterleiding
- Lekken van heet waterleiding
- Lekken van stoomleiding
- Lekken van productieleidingen
- Beschadiging van leidingen

3.6. Diverse

- Gevaar voortrillingen
- Gevaar voor bedelving
- Geluidshinder (lawaai, ...)
- Gevaar voor bewegende delen
- Gevaar voor klemming van personen
- Gevaar voor fysieke overbelasting
- Gevaar wegens externe activiteiten
- Hinder naar personeel van de site
- Hinder naar omwonende
- Onbevoegden op de werf
- Omvallen van gasflessen
- Beperkingen in verband met toegangen

3.7. Andere

- ...

STAP 4

- Beheersmaatregelen

4.1. Opleiding

- Contractoropleiding
- Afdelingsopleiding
- Omkleedprocedure
- Opleiding hoogwerker / schaarlift
- Opleiding heftruck
- Opleiding kraanmachinist

4.2. Documenten

- Risico analyse
- Werkvergunning
- Vuurvergunning
- Vergunning werken op hoogte
- LOTOTO
- Betredingsvergunning
- Graafvergunning
- Hijsvergunning
- Hijs- en takelplan
- Raadplegen plannen / tekeningen
- Keuringsattesten
- Berekeningsnota's stelling
- Bodemstaal analyse

4.3. Communicatie / afspraken

- Afspraken met betrokken afdelingen
- Afspraken met contractors
- Afspraken met buurtbewoners
- Dagelijkse supervisie contractors
- Mededelingen aan werknemers
- Afspraken overheid
- Afspraken nutsmaatschappijen

4.4. Werkinstructies

- Zuurstofmeting
- Explosiemeting
- Gebruik explosief gereedschap

4.5. Afbakenen van de werkzone

- Werkzone afschermen
- Signalisatie plaatsen
- Wegomlegging aanvragen
- Toegangscontrole
- Collectieve valbescherming

4.6. PBM's (Persoonlijke beschermingsmiddelen)

- Veiligheidsschoenen
- Werkkledij
- Veiligheidshelm
- Veiligheidsbril
- Gelaatsscherm
- Laskap
- Handschoenen
- Gehoorbescherming
- Adembescherming
- Persoonlijke valbeveiliging
- Veiligheidsharnas
- Brandvertragende kledij
- Chemisch bestendigde kledij
- Andere specifieke kledij

4.7. Veiligheidsfuncties

- Brandwacht
- Veiligheidswacht
- Reddingsteam
- Nacontrole door brandweer

4.8. Voorzorgsmaatregelen werkplek

- Natuurlijke ventilatie voorzien
- ✓ Geforceerde ventilatie voorzien
- Reddingsmogelijkheden voorzien:
- Aanhechtingspunten
- Driepoot (besloten ruimte)
- Leidingen in doorgangen beschermen
- Verwijderen brandbare materialen
- Afschermen brandbare materialen
- Locatie ondergrondse leidingen
- Blusapparaat (min. 9 kg ABC)
- Goede opstelling van gasflessen

4.9. Lock-Out / Tag-Out

- Vergrendelen installatie
- Spoelen leidingen
- Afdekken riolering
- Gebruik spilcontrole-eenheid

4.10. Andere

- ...

BIJLAGE 02: INTENTIE VERKLARING

2405JB11000002 JDN ARRESTHUIS ANTWERPEN

Adres bouwplaats: Olieweg 64 -2020 ANTWERPEN
Omschrijving: Bouwen van een arresthuis voor de Regie Der Gebouwen

CONTACTGEGEVENS VAN DE INSCHRIJVER

Firmanaam: _____
Adres: _____
Project manager: _____
GSM: _____
e-Mail: _____
Site supervisor: _____
GSM: _____
e-Mail: _____
Preventieadviseur: _____
GSM: _____
e-Mail: _____

UIT TE VOEREN WERKEN

Omschrijving: _____
Aanvang: _____
Duur: _____
Max. werknemers: _____

DOEL:

De veiligheids- en gezondheidsvoorschriften van JDN/EEGen het veiligheids- en gezondheidsplan van de coördinator-ontwerp beschrijven voldoende nauwkeurig met welke veiligheidsmaatregelen rekening gehouden moet worden bij de uitvoering van de werken.

De uitvoeringsmethode van enkele specifieke werkzaamheden kunnen echter dermate afwijken van de bepalingen van de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften van AAN en het veiligheids- en gezondheidsplan van de coördinator-ontwerp, dat een nauwkeurige beschrijving gevraagd wordt aan de inschrijver.

Deze beschrijving zal door de veiligheidscoördinator-ontwerp beoordeeld worden, en onder de vorm van een conformiteitsadvies overgemaakt worden aan AAN.

WERKWIJZE:

Deze bijlage (bijlage 3) dient de inschrijver, onder de respectievelijke artikels, de methode van uitvoering te beschrijven. Deze uitvoeringsmethode dient in overeenstemming te zijn met de terzake geldende wet- en regelgeving en de bepalingen van het veiligheids- en gezondheidsplan van de veiligheidscoördinator. Het ontbreken van deze documenten kan leiden tot ongunstig advies.

TE OMSCHRIJVEN UITVOERINGSMETHODE

De contractor voegt een overzicht toe met belangrijke risico's waaraan hij en zijn personeel, (eventuele subcontractors) bij de uitvoering van het werk blootgesteld wordt. Dadelijk somt hij de, door hem toe te passen, preventiemaatregelen op zodat de veiligheidscoördinator kan inschatten of de risico's voldoende ondervangen worden.

GEVAARLIJKE WERKEN

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

PRIJSSTELLING VOOR VEILIGHEID

Voor de preventiemaatregelen opgesomd in artikel 30§1, dient bij de invulling van artikel 30§2 een indicatie gegeven te worden van de budgetten die de aannemer uittrekt om deze maatregelen te kunnen uitvoeren. Deze budgetten zitten in de inschrijving in de eenheidsprijzen vervat, echter §2 geeft de veiligheidscoördinator de mogelijkheid om een beoordeling te kunnen geven van de “intentie om veilig te werken”.

PREVENTIEMAATREGELEN	PRIJS (excl. BTW)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

TOTAALPRIJS (excl. BTW):

BIJ TE VOEGEN DOCUMENTEN

Supplementair aan de inschrijving toe te voegen documenten:

- Methode Statement
- Risicoanalyse, van toepassing op de uit te voeren werken
- VCA**-attest of een gelijkwaardige attestering

INTENTIEVERKLARING

Ondergetekende verklaart:

- de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften van AAN;
- het veiligheids- en gezondheidsplan van de veiligheidscoördinator-ontwerp;

ontvangen te hebben en de verantwoordelijkheid te zullen nemen voor al zijn werknemers en subcontractors die voor zijn rekening werken. Zij verklaren voldoende kennis te hebben van de toepasselijke Belgische reglementen (ARAB, welzijnscode, AREI, enz...).

De ondergetekende bevestigt eveneens dat hij zich belast met zijn werknemers en subcontractors over de inhoud en strekking van deze reglementen, te informeren over de inhoud van deze veiligheids- en gezondheidsdocumenten, en hen de aangepaste instructies te geven.

- het veiligheids- en gezondheidsplan
- de instructies met betrekking tot AAN
- de toepasselijke Belgische reglementen (ARAB, welzijnscode, AREI, enz.)

Datum en handtekening voorafgegaan door de vermelding "gelezen en goedgekeurd"

	PROJECTVERANTWOORDELIJKE CONTRACTOR	PREVENTIEADVISEUR CONTRACTOR
NAAM:		
DATUM:		
HANDTEKENING:		

Te sturen aan de VC SOCOTEC
guy.vankerckhoven@socotec.com

BIJLAGE 03: NOODNUMMERS

	HUISARTSENPRAKTIJK		
	OOGARTS		
	ZIEKENWAGEN		112
	ZIEKENHUIS		
	BRANDWEER		112
	POLITIE		101
	ANTIGIFCENTRUM		+32 (0) 70 245 245
	BRANDWANDENCENTRUM		+32 (0) 2 268 6200
	FOD-TWW	DIRECTIE ANTWERPEN	+32 (0) 2 233 4190
	CONSTRUCTIV		+32 (0) 2 209 6565